

ПОЛИТИКИН

11. 5. 1984. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 25 ДИН

БРОЈ
1689

ЗАБАВНИК

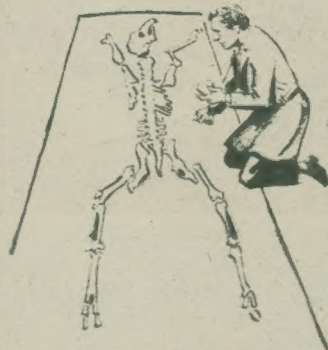

ГОСПОЋИЦА
ЛАВЉЕГ
СРЦА:

ПРВА
ЖЕНА
КОЈА
ЈЕ
ПРЕЛЕТЕЛА
ЛАМАНШ

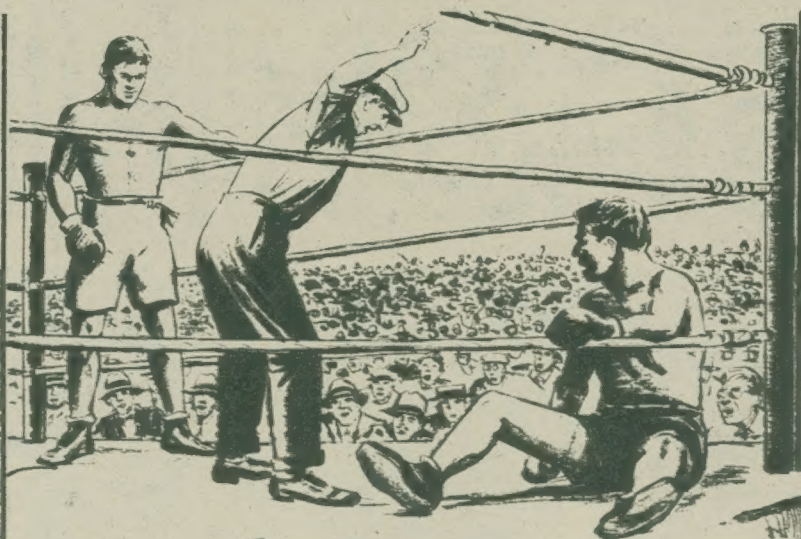
КО
ЈЕ
ДОБИО
ПЕГЛИЦУ

СКЕЛЕТ

НАБЕН У ЈЕДНОЈ ПЕКИНИ И САСТАВЉЕН НА УНИВЕРЗИТЕТУ У СПРИНГФИЛДУ (САД) ПРИПАДАО ЈЕ ЖИВОТИЊИ КОЈА ЈЕ ИМАЛА ГЛАВУ КАО СВИЊА АЛИ СА ДУТАЧКОМ ЊУШКОМ. БИЛА ЈЕ ВЕЛИКА КАО МЕДВЕД, ТЕШКА ОКО 135 КИЛОГРАМА, А ИЗУМРЛА ЈЕ ЈОШ ПРЕ 10000 ГОДИНА.

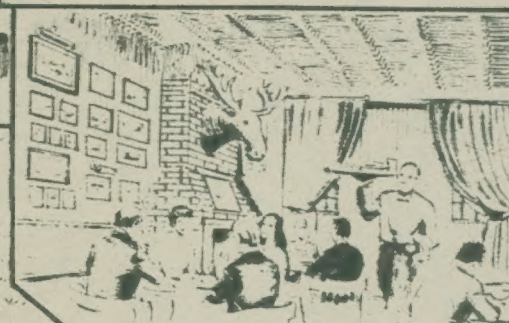
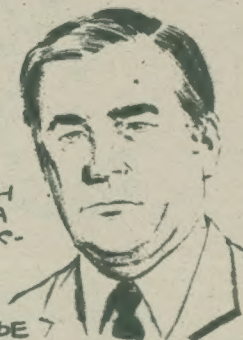

Џек Демпси

ГОДИНЕ 1919. ОСВОЈИО ЈЕ ТИТУЛУ СВЕТСКОГ ПРВАКА У ТЕШКОЈ КАТЕГОРИЈИ. СВОГ ПРОТИВНИКА ВИЛАРДА СЕДАМ ПУТА ЈЕ ОБОРИО ВЕК У ПРВОЈ РУНДИ. ПОШТО ЈЕ МИСЛИО ДА ЈЕ ПОБЕДИО, ДЕМПСИ ЈЕ ОТИШАО У СВАЛЧИОНИЦУ ПА СУ СУДИЈЕ МОРАЛЕ ДА ГА ВРАТЕ ДА ОДИГРА ЈОШ ДВЕ РУНДЕ.

СУДИЈА

ОЛИВЕР КИЦМАН ИЗ ХЕМПСТЕДА У ТЕКСАСУ ЗАХТЕВАО ЈЕ ДА АДВОКАТИ И ТУЖИОЦИ ДОЛАЗЕ НА СУБЕЊЕ ТАМНО У МИНУТ. КАДА ЈЕ 6. ЈУЛА 1983. ЗАКАСНИО 12 МИНУТА, САМ СЕБЕ ЈЕ КАЗНИО ГЛОБОМ ОД 50 ДОЛАРА.

ТАВАНИЦА

РЕСТОРАНА „КИНС“ У ЊУЈОРКУ ПРЕКРИВЕНА ЈЕ СА 50000 ЈУЛА КОЈЕ СУ ТУ ПУШИЛИ ГОСТИ.

ЗЕЧЕВИ

У АУСТРАЛИЈИ СУ ПОТОМЦИ ТРИ ПАРА ОВИХ ЖИВОТИЊА КОЈЕ СУ ДОНЕТЕ ИЗ ЕНГЛЕСКЕ 1850. ГОДИНЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● досетљива група смучара из француског зимског центра Арк смислила је како да на нов начин ужива на белим падинама. Они су напие конструисали нарочито једно које се причврсти за штапове и задњи део смучки и тако се једри слухтају скијашком стазом.

Нова врста скијања је, кажу, доступна само онима који већ изврсно владају техником овог спорта.

● ● ● у Јадранском мору има преко 380 врста риба. У њему су чак неколико пута вађени и залутали китови дужине и до 25 метара. Тако су два ова сисара уловљена код Пага, један 1862. године а други 1953.

● ● ● једна дама, грађанка Сједињених Америчких Држава, недавно је била више него срећне руке: на лоту је извукла баснословну суму од 10 милиона долара. То је досад највећа свота коју је неки Американец добио у игри на срећу.

● ● ● група совјетских геолога је у Памиру, у централној Азији, открила кристалну призму а у којој капљицу воде за коју се процењује да је стара педесет милиона година.

● ● ● у центру Москве пре извесног времена отворен је један заиста необичан музеј – музеј хлеба. Међу изложеним експонатима налази се, рецимо, и хлеб какав се справљао у време Петра I, али и онај величине бомбоне који су совјетски космонаути носили у вазнону. Ту

се, између осталог, могу наћи и прастари и разноврсни рецепти за мешање и печење ове намирнице.

● ● ● према неким истраживањима женска коса просечно има 88 хиљада власи ако се ради о правокуголној особи. Ако је прика у питању, онда она има око 102 хиљаде власи док их плавуша има око 108. Коса мушкарца у сваком од ових случајева ређа је за око 10 до 12 посто.

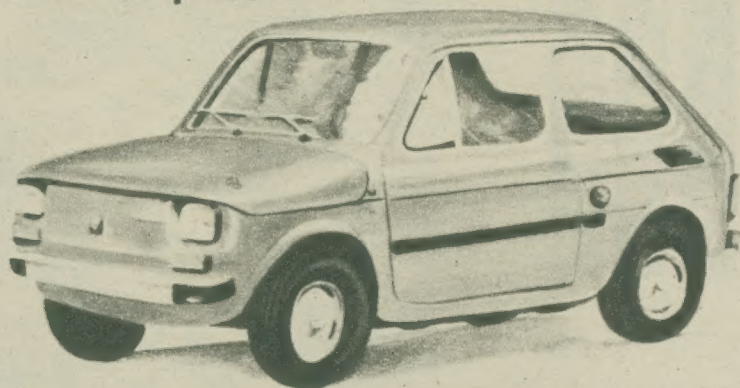
● ● ● мачке су већ познате по томе да могу да пронађу пут до свог дома, чак и ако се изгубе у неком веома удаљеном крају. Међутим, случај једне мачке

из Њујорка заиста је изузетан. Дотична мачка је власништво једног ветеринара који се из Њујорка преселио у Калифорнију, али своју „мезимицу“ није повео са собом. Ветеринар је био немало изненађен када се, пет месеци касније, његова мачка појавила на вратима новог стана, једноставно ушла у кућу, сместила се у своју омилану фотељу и задремала. Између државе Њујорк и Калифорније само у правој ваздушној линији има око 3500 километара.

● ● ● у новом издању Енциклопедије Југославије текст о нашој земљи биће обрађен као посебна и велика енциклопедијска јединица. Дужина текста износиће 40 хиљада редика.

КО ЈЕ ДОБИО

ПЕГЛИЦУ.

Велика наградна игра „45 година – 450 награда“ завршена је. Стигло је преко 150 хиљада одговора углавном тачних од којих је жири у саставу: **Рајко Митић**, дугогодишњи фудбалски репрезентативац и истакнути спортски радник и новинар, **Саша Кнежевић**, представник Компас Југославије и **Зора Меденица**, уредник акција „Политикиног забавника“ извукао добитнике:

Прву награду – фиат 126 Ц, популарну „пеглицу“ добио је ЗОРАН ПОПОВ, Мике Аласа 48 Београд

Остале награде добили су:

ДУШЕКЕ ЗА ПЛАЖУ: Раде Гачановић, Д. Мишовића 27/1 Чачак, Данко Бошњакловић, Кн. Милоша 14 Аранђеловац, Илија Јовичић, Маријане Грегоран 37/а Београд и Дарко Митић, Партизански пут 14/26 Врање.

ОМОТНИЦЕ ЗА СВЕКЕ ПО 10 КОМАДА У КОМПЛЕТУ:

Игор Тодоровић, Х. Проданова 8 Вршац, Вико Кведер, Подвозна 4/18 Луција Порторож, Ружица Ивановић, Т. Жежа 15/2 Београд, Нина Вишекруна, Цеста Каштел Нови 50/А Каштел Стари, Предраг Вранић, Хилендарска 34 Београд, Весна Илић, Ј. Богданова 43/А Ниш, Самир Машић, Бужим, Иван Мотт, Шеноина 7 Петриња, Оливера Корпанаић, Буњевачка 33 Бајмок, Вера Ковачевић, Кондина 3 Београд, Чабба Бенчик, 18. дивизије 9 Суботица, Немања Нонин, Здравка Гложанског 17/А Бечеј, Милка Габрић, И. Л.

Рибара 62 Сивац, Игор Чалошевић, Венац 6. слав. ударног корпуса 1 Осијек, Драган Благојевић, Злот код Бора, Васја Лестан, Градникове бригаде 17 Нова Горица, Саша Трпоски, Сутјеска 34 Битољ, Звонко Атлија, Н. Демонје 6 Сисак, Иво Сладољев, Његошев трг 2/А Шибеник, Милан Машановић, Његошева 56/2 Београд, Златко Танасијевић, Сл. Лоћика Драгошевац, Филип Горшев, Пелистерска 1 Скопље, Стеван Грамбуровски, А. Буторац 3 Вараждин, Владан Радловић, Сестре Поповић 4-а/3. Крушевац, Игор Чапајак, М. Пијаде 25/1, Суботица, Звездана Голубовић, Подлубник 159, Шкофја Лока, Борис Жигић, Растоћине Ш-4, Ријека, Мирјана Златановић, Радничка 3, Земун, Бранка Синђелић, Дише Ђурђевић 85, Вреоци, Александар Костић, Петра Ђеловића 28/1, Титово Ужице, Тања Ђорђевић, Веслачка 3, Загреб, Матеја Ројц, Дебро 30-Д. Лашко, Андреј Даниловић, Романијска 4, Бања Лука, Данијела Божић, ЈНА 91, Бели Манастир, Vladimir Olšovsy, 906 36 Плав, Подхрадие 192, окр. Сеница, Чехословачка, Олга Марчић, Крсте Хегедушића 4, Задар, Андреј Главач, Јама 19, Мавиче, Јелена Стјепановић, Народнок устанка 3/2, Ријека, Леа Сунарић, Тополшица 58, Тополшица, Стеван Грамбуровски, А. Буторац 3, Вараждин.

БАЧКИ КАЛЕНДАРИ СА НАЛЕПНИЦАМА И-ТИЈА: Владимир Филиповски, Мачванска 8/5, Београд, Борислав Љубоја, М. Тита 97/а, Наково, Снежана Матијевић, Октобарске револуције 1/16, Бор.

Александра Чулибрик, Руменачка 11, Нови Сад, Крешимир Покривка, М. Тита 9, Зденци, Момир Тубаковић, Бул. револуције 49, Босански Шамац, Ива Добрашиновић, Париске комуне 61/127, Нови Београд, Стевица Палић, М. Тита 14/6, Свилајнац, Суљадин Вујић, Курилска 86, Призрен, Новак Рабровић, М. Тита 53, Крушић, Младен Папак, ЈНА 37, Шибеник, Росана Шегон, Катун Трвишки 69, Пазин – Истра, Андреа Турковић, Пичманова 4, Загреб, Слађан Николић, Сираково, Мајиловац, Игор Винић, Н. Поздерца 9, Сарајево, Зора Павловић, Чела 66, Херцег-Нови, Сашо Крстев, Бул. м. Тита 14, 3/2, Прилеп, Радина Мандић, Пролетерских бригада 18/3, Чачак, Јованка Мицорац, В. Маслеше 11, Краљево, Милана Алексић, Цеста 6 бр. 2/20, Љубљана Поље, Душан Јакоповић, М. Тита 38, Сремска Каменица, Јадранка Павловић, М. Тита 62, Тузла, Алимира Танчић, Фалаџића 8, Мостар, Иван Мицић, Бенковачка 23/8, Задар, Јасмина Николећ, Вардарска 5, Бајмок, Верица Николић, Михајловић, Амир Хоџић, И. Андрића 5/6, Зеница, Ана Батић, Карла Ројца 58, Бања Лука, Дејан Марковић, Колубарска 67, Краљево, Игор Павловић, М. Тита 64/11, Горњи Милановац, Владимир Ранковић, М. Тита 5/12-15, Крагујевац, Мирослав Орешић, Горњи Богичевци, Сл. Млинека 26, Окучани, Жељко Радивојевић, С. Ковачевића 72, Калуђерица, Бошко Јерковић, Пут Врила 17, Жрновница, Иван Лазаревић, Радоја Крстића 17/10, Трстеник, Миленка Милетић, М. Тита 74, Опатија, Ана Марковић, С. Пенезића 15/1, Београд, Рајо Ви-

даковић, Лазе 66, Теочак, Сима Николић, Боже Петровића 12/38, Крагујевац, Миодраг Мојсиловић, М. Тита 15, Врање, Тања Милић, 29. новембра 13, Сопот, Драгиша Антић, Колонија Рудник „Косово“, Обилић, Слађана Бурдина, Беркасово Шидска 57, Шид, Снежана Филиповић, М. Тита 41/26, Приштина, Љубиша Ваљаревић, Расадник II Кула 6-4, 7/29, Крушевац, Весна Бараћ, Мажуранићева 3/2, Сисак, Розмаринка Бекић, Крагујевачки октобар д-4, 1/16, Светозарево, Мирјана Драшковић, М. Тита 44/54, Т. Ужице, Наташа Стојаноска, Б. Кидрича 15, Прилеп, Јовица Ђоковић, 24. новембар, Лепосавић, Драган Лађиновић, Ђ. Салаја 27, Сарајево, Јан Фабјан, Б. Радићевића 35, Стара Пазова, Игор Радивојевић, М. Тита 45, Стари Сланкамен, Синиша Костић, С. Пенезића 15, Нова Пазова, Владан Младеновић, Великојастребачка 70/2, Ниш, Драган Ванић, Партизанска 61, Ражањ, Милан Попадић, Н. Н. В. 7/2, Кладово, Ангела Кеблер, Ставешинци 15, Сп. Ивањци, Словенија, Гроздана Симић, Победа 37, Чална, Тихомир Бањанин, Трг октобарске револуције 20, Суботица, Ведран Тичић, Ослобођења 48, Сплит, Зоран Филиповић, И. Л. Рибара 74, Ковачица, Саша Паспаљ, Руњанинова 7, Глина, Гордана Павловић, Блаже Думовића 40, Крушевац, Ђурица Златановић, Пчињска 1, Каравуково, Вукица Миленковић, Апеловац 21, Ниш, Сања Шпољарић, Прелошка 74, Чаковец, Славка Жикић, П. Лумумбе 90, Београд, Давор Шимац, Дражице 166, Јелење, Александар Спремо, Ђ. Пуцара 4, Шипово, Тихана Пахлина, Андрије Штам-

пара 16, Нова Градишка, Маја Батиница, В. Роловића 59, Жарково, Биљана Миловић, Михајла Радовића 33/а, Титово Ужице, Наташа Грубач, Краљевачка 90/42, Београд, Милица Рајковић, Насеље Н. Тесла, Заплањска 97, Ниш, Александра Попин, Бранка Искрина 3, Титов Врбас, Саша Шкерла, Његошева 2, Кула, Оливер Уљевић, Бисер 2/12, Мирка Томића, Крушевац, Силвестер Фаркаш, О. Марка 22, Чонопља, Петар Остојић, Њењина 3, Јасеново, Јелисавета Ђуровић, Таковска 14, Горњи Милановац, Саша Пешут, Штросмајерова 8, Винковци, Драган Босанкић, Балканска 5, Велики Гај, Оливер Новковић, Прве златиборске чете б.б. Чајетина, Борис Шуша, Шидска 12, Ердевик, Даница Миловановић, Доња Шаторња, Дејан Анђелковић, С. Пауновића 29/7, Ниш, Јасмина Јовановић, село Рибаре, Рибарска Бања, Славко Мурат, Липице 143, Криж Поље, Вукоје Милосављевић, село Боће, Јошаничка Бања, Борис Ђиновић, Југ Богдана 7/7, Крушевац, Предраг Катић, Драгомира Гајића Н 1/4, Крушевац, Душица Бањак, П. Драпшина 25, Нови Сад, Мирјана Грбић, И. Л. Рибара 39, Дарувар, Ивана Богавац, Заге Маливук 53, Београд, Зоран Богданоски, Вите Враштановића 65, Шабац, Мирјана Шекета, Шекетино брдо 23, Дуга Реса, Аднан Авдагић, Сарајевска 5, Приједор, Милан Максимовић, Цара Уроша 17/9, Ниш, Владимир Маљица, Нехруова 120/23, Београд.

Награде се не могу уновчити нити заменити!

НОСТАЛГИЈА

СА

УКУСОМ

БИЗНИСА

**ПРЕДУЗИМЉИВИ
ЉУДИ ИЗ ЛИВЕРПУЛА,
МЕСТА ГДЕ СУ
ЗАПОЧЕЛА ДОСАД
НЕНАДМАШЕНУ
КАРИЈЕРУ
ЧЕТВОРИЦА
ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ,
ОДЈЕДНОМ СУ СЕ
ПРИСЕТИЛИ СВОЈИХ
САДА ВЕЋ УВЕЛИКО
ЛЕГЕНДАРНИХ
СУГРАБАНА. ГОДИНА
1984. ПРОГЛАШЕНА ЈЕ
ЊИХОВОМ А
НЕДАВНО ЈЕ
ОТВОРЕН И БИТЛС
СИТИ.**

□□□

Протекле су многе воде од времена када су ливерпулски, а и други, тинејџери носили фризуре а ла Битлс и посматрали свет кроз старинске цвикере у стилу Џона Ленона. Град, који углавном није обраћао пажњу на своје најславније синове, сада, двадесет четири године откако је група основана и пуних четрнаест откад се растурила, ову 1984. званично поклања успомени на њих, а тројицу живих Битлса – Пола Макартнија, Ринго Стару и Џорџа Харисона – проглашава својим почасним грађанима.

„Уметност Битлса“ бави се проучавањем утицаја њихове музике на поп-арт. Велики и компликовани Битлс Лавиринт од живице има почасно место на Међународном фестивалу цвећа и уређења паркова који се ове године одржава у Ливерпулу.

Најкрупнији потез у повампиреној битлсоманији повукла је ливерпулска радио-станица Радио-Сити која је уложила милион фунти стерлинга (око двадесет милиона нових динара) у изградњу првог на свету Меморијалног музеја Битлса на површини од хиљаду и пет стотина квадратних метара.

То је простор мањи од трећине фудбалског игралишта, али огроман у односу на величину експоната, истина веома вешто постављених, међу којима се, осим великих глумених фигура Битлса на надувавање, налазе: мопед Џона Ленона, кравата Ринго

Гитаре младих Битлса које су купљене на аукцији и изложене у Битлс Ситију

Овај споменик налази се преко пута некадашњег „Каверн Клуба“ где су Битлси почели каријеру. Статуа симболизује њихов хит „Лејди „Мадона“. На плочи изнад пише: УЛИЦА БИТЛСА, а на доњој: ЧЕТИРИ МОМКА КОЈИ СУ ПОТРЕСЛИ СВЕТ.

Широм Ливерпула, где год су Битлси ногом крочили, подигнути су им спо-

меници. „Каверн Клуб“, где су се први пут прочули, својевремено порушен,

поново је верно реконструисан. Шестомесечна изложба под називом

Стара, гитаре на којима су свирали млади Битлси, и сличне успомење које су се

ПРЕКО ГРАНИЦЕ МАШТЕ

Једна врста индијског паука може да издржи без хране 18 дана.

У зоолошком врту у Њујорку један удав поживео је без хране 3 године.

Рекорд гладовања међу псима износи 117 дана.

Максимално трајање гладовања у пракси америчког лекара Херберта Шелтона износило је 90 дана.

У Француској је 1921. године један човек осудио сам себе на смрт од жеђи. Проживео је 17 дана.

Жирафа може да не пије воду пола године.

У Андима око 12 милиона људи живи на висини од три хиљаде до пет хиљада метара, а у Хималајима постоји једно насеље на висини од око 7000 метара.

У току испитивања чланова једне совјетске експедиције која се спрема-ла да освоји Маунт Еверест један њен члан про-

вео је 10 минута у барокамери на „висини“ од 12 хиљада метара.

Рекордно борављење једног човека под водом без кисеоника износи 13 минута и 42.5 секунда.

РЕКОРДИ ИЗДРЖЉИВОСТИ

БИТЛСИ НА ПРОДАЈУ

могле набавити укључујући и приватна писма као и улазнице за давно прохујале концерте.

Искористити америчку заблуду

Идеја за подизање сталног музеја – изложбе под називом Битлс Сити родила се у глави директора ливерпулске радио-станице Терија Смита још децембра 1981. када је прочитао да чувена кућа „Сот-би“ приређује аукцију предмета који су некада припадали Битлсима.

Тери Смит је закључио да је колекција вредна пажње и да треба да припадне Ливерпулу, па је потрошио тридесет шест хиљада фунти на око седам-

десет пет процената од ствари које су биле на лиценцији. Касније, када је одлука о музеју сазрела, на добављање додатних експоната дато је још седамдесет пет хиљада фунти.

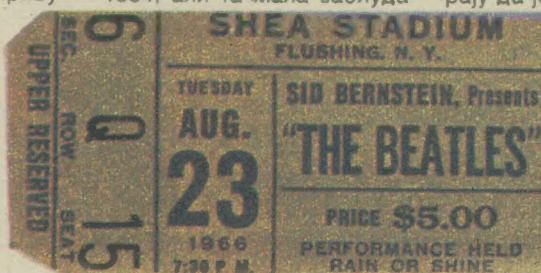
Роџер Вајт, директор Музеја Битлса, уверен је да се инвестиција исплати и да ће Битлс Сити приву-

ћи гомиле јапанских и америчких туриста преплављених носталгијом за „Четворицом“ који су потресли свет.

Американци су уверени – каже он – да баш 1984. пада двадесетогодишњица оснивања групе „Битлси“. У ствари, њихов први амерички хит изишао је 1964. али та мала заблуда

Ливерпул је данас у музичком погледу једно од најживљих места Велике Британије, можда и зато што омладина, због све веће незапослености, нема никакву другу посла. Чланови најпознатијих музичких група као што су „Екс-Пост-Факто“, „Ико Енд Банимен“ и „Ва“ сматрају да је новац, уместо на

Улазница за давно прохујали концерт.

NO REFUNDS - NO EXCHANGES

Мопед Џона Ленона.

ради за нас. Дојуриће овамо, а онда је свеједно да ли им продајемо вруће погачице или битлсоносталгију.

Са овим се не слажу млади, и махом незапослени, становници Ливерпула који воле своје Битлсе мада су у време њиховог успона гукали у колевкама. Сличан став имају и многи старији.

– Да Битлси, неким случајем, сада почињу каријеру, ливерпулска радио-станица, не би емитовала ниједну њихову композицију све док се не би нашли међу двадесет првих на националној топ-листи – каже Џеф Дејвис, власник продавнице грамофонских плоча из Ливерпула.

трговину Битлсима, требало уложити у подизање и опрему студија за снимање.

– Таленат је овде. Песме се пишу и компонују овде, а плоче се снимају и отискују у Лондону. Џиновски дер новца од наших хитова завршава у касама великих лондонских диско-кућа! – јадају се они.

И Пол Макартни је против

Крис Кларк, вокалиста и писац песама групе „Екс-Пост-Факто“ још је огорченија:

– Ово што се ради обична је лакрдија. Зграде у Ливерпулу су трошне, центар града опустошен немаштином, а они прире-

ђују фестивале цвећа и подижу Битлсима музеј! Колико пре десет година „Каверн Клаб“ је хладно порушен, а сада га поново граде да би изигравао туристичку атракцију.

Најраспрострањеније објашњење за напрасну љубав бизнисмена према Битлсима изрекао је незапослени двадесетогодишњак Енди:

– Комбинација похлепе и гриже савести. Људи су овде осуђивали Џона Ленона што је јавно говорио да узима дроге и што се сликао го... Чим је убијен, све се заборавило и постао је национални херој. Сада, једноставно, желе да га продају туристима.

У сваком случају Битлс Сити неће лако проћи међу грађанима Ливерпула поготово зато што има јаку конкуренцију. Брачни пар Лиз и Џим Хјуз држе, једва састављајући крај с крајем, мали локал по имену „Каверн Мека“ у коме се већ годинама састају љубитељи Битлса на чашицу разговора и размену адреса и успомена на славну четворку. „Каверн Мека“ је истовремено и центар за

дописивање који одржава везе са обожаваоцима Битлса широм света.

Лиз и Џим Хјуз немају средстава да се надмећу са власницима Битлс Ситија, али им је највећи адут јавно признање Пола Макартнија, најславијег и најактивнијег од преостале тројице Битлса, који је био против циркусијаде у Ливерпулу и поновног зидања „Каверн Клаба“.

– „Каверн Мека“ и његови власници – изјавио је Пол – једини чувају живо сећање на оно што смо некада радили у Ливерпулу. Само то је права ствар.

Приредила:
Бојана Дожић

Године 1983. Жак Мајол, стар 58 година, поставио је нов рекорд у роњењу у дубину од 305 метара.

бину: он је без апарата за дисање достигао дубину од 105 метара.

Швајцарац Келер је са

аквалангом достигао дубину од 305 метара.

Код истакнутих маратонаца на крају маратонске стазе температура тела повећавала се на 42. па чак и на 44 степена Целзијуса. При сунчаном удару температура тела пење се у изузетним случајевима од 46–47 степени. Познат је случај када се температура тела попела до 50 Целзијусових степени (при хистерији).

Кратко време човек је способан да поднесе изузетно високу температуру средине, обично радне. Некада су радници запслени на печењу порцулана издржавали у току одређене фазе печења по 20–25 минута на температури од плус 175 степени.

Психрофилни (они који воле хладноћу) микроби способни су да се развијају при температури нижој од нуле, а термофилне (оне

које воле топлоту) бактерије развијају се при плус 70–75 степени. Споре бактерије могу да издрже загревање до 160–180 степени.

Неке гужеве могућно је оживети и после дугог чувања на температури од минус 120 степени.

Поједине ћелије људског организма (полне, ћелије крви) могу да сачувају животну способност при температури од 196 степени.

Критичан ниво учестаности пулса код тренираних спортиста износи – 250 удара у једном минуту.

Једног јесењег дана 1946. године у парку виле „Боргезе“ у Риму састала су се два добра знајца, Анте Павелић и Божидар Кавран. Био је то први састанак „поглавника“ НДХ и усташког пуковника после успешног бекства из земље. Обојица ратни злочинци, нису ни помишљали да се помире са статусом „обичних“ емиграната. Њихов састанак био је оперативан – имао је за циљ договор око организовања њихових људи којих је било доста у емигра-

том плану требало је комплетно опремити 80 терориста, обезбедити им илегалне станове у земљи, десет радио-станица, новац и све остало што им је потребно.

Маја 1947. године Кавран је заказао састанак у Пустрацу, градићу у близини Целовца у Аустрији. У усамљеној вили окруженој боровом шумом, ноћу, састали су се власник имања Јакоб Цал, усташки пуковник, министар полиције у НДХ Ловро Сушић и Кавран. Разматрали су план

није стајало ко ће бити тај гост, али је речено да ће доћи из Филаха и то из Улице Линденвег, број 2.

У канцеларији шефа налазили су се још Мартин и Зденко. Мартин који је водио радну карту ове операције примети да је та адреса лична Кавранова база. Значи ли то да ће доћи он главом, упитали су се.

Телеграм је одложен у досије са знаком питања, а шеф је одредио:

– Зденко ће још у току ове недеље отићи у Славонску Пожегу. Од сада

ју по шумама Папука и да су изгладнели – ранци које су држали под главама били су сасвим „спласнути“, испразњени већ ко зна колико дана раније.

Један од њих изусти:

– Ја предлагам да се неко од нас тројице врати у Филах и извести их да на Папуку нема војске.

– Рећи ће нам да лажемо, да смо неспособни, да смо се уплашили за своје главе – одговори му други.

– Онда ти иди назад, а ја ћу покушати да се преба-

ге. Милош му грубо рече:

– Ко си ти?

– Како ко сам, сељак.

– Сељак, а носиш војничку пушку, мислиш ли ти да смо ми луди – пресече га Врбан. А Милош наста-ви:

– Ако нас будеш лагао, остаћеш овде у потоку. Говори куда си пошао!

– Е, то вам не смем рећи – одсечно ће сељак.

– Па зар не видиш ко смо ми – на то ће грубо Милош.

Сељак као да се једва реши:

СТИГАО ОПЕРАЦИЈА „ГВАРДИЈАН“ ЈЕ ПРВИ ГОСТ

УЗБУДЉИВА ПРИЧА О

ЈЕДНОЈ ОД

НАЈТЕЖИХ АЛИ И

НАЈУСПЕШНИЈИХ

АКЦИЈА УДБ-е:

ХВАТАЊУ

ТЕРОРИСТИЧКЕ ГРУПЕ

УСТАША КОЈУ СУ

ПРЕДВОДИЛИ ТЕШКИ

РАТНИ ЗЛОЧИНЦИ.

цији ту, у Италији и у Аустрији, као и око убацивања терористичких група у ФНРЈ. Договорили су се да се што пре упуте у земљу једна група која ће испитати расположење у народу и стање усташтва. Одлучили су и да одмах приступе формирању обавештајних центара, за шта је Павелић одредио своје поуздане министре – све озлоглашене ратне злочинце – Каврана, Ловру Сушића и Мату Фрковића.

Два тајна састанка

Кад су се растали, Павелић се вратио у своје римско скровиште, а Кавран у Филах, у Аустрију, где му је била база.

Нешто доцније начињен је план назван „10. травањ“ – по дану када је 1941. године успостављена НДХ. Његови аутори били су познати усташки шпијуни Јосип Томљеновић и Ивица Гржета. По

„10. травањ“ и одлучивали кога да упуте у земљу за почетак акције. После дуготрајног претресања које се на крају претворило у расправу некако су се сложили да то буду Љубо Милош и Анте Врбан.

Били су то опробани „кадрови“. Милош је био функционер УНС (усташке обавештајне службе) и један од организатора логора у Јасеновцу и Градишких, извршилац масовних убиства. Врбан је имао сличну „каријеру“ и по свему је одговарао задатку који ће му бити поверен...

Неколико дана после овог ноћног састанка у Пустрацу о плану „10. травањ“ разговарало се и у Загребу – у просторијама УДБ-е на Савској цести. Шеф операције за хватање усташких терориста, операције назване „Гвардијан“, сазвао је састанак због телеграма који је управо био добио из Беча. Обавештајна веза УДБ-е – „Фани“ – јављала је да ће у земљу управо стићи „први гост“. У телеграму

ћемо тамо радити.

– Стално? – зачудио се Зденко.

– До првог „госта“, а можда и дуже – објаснио је шеф. – Испитиваћеш терен око Папука и пронаћи поколебале усташке пријатеље и јатаке. Гледај да придобијеш што више таквих.

– Ти, значи, предвиђаш да ће први гост доћи на Папук? – упитао је Зденко.

– Не ја, већ је тако известио „Фани“. Додуше не сасвим прецизно, али је јавио да ће стићи преко Голе. По томе закључујем да ће доћи на Папук...

Најзад – усташки курир

Три човека у тиролским оделима, пробудила су се са првим свитањем. Били су необријани, бледи и изгужвани са тамним колутим испод очију. По њиховим упалим образима видело се да данима лута-

цим у Херцеговину!

Такав дијалог водили су Милош и Врбан док их је трећи, Тоне Гргић, само слушао. Био је ово већ ко зна који дан откако су се из Мађарске, преко Драве а уз помоћ својих веза пребацили преко границе и стигли на Папук, очекујући да ту, према ономе што су им рекли у Каврановој бази, наиђу на „усташку војску“. Сада их је глад већ толико мучила да су грчевито тражили неки излаз из те ситуације.

И онда се догодило право чудо. Путешком из шуме наиђе млад сељак у грубој, сукненој кабаници. Носио је – војничку пушку! И док су Врбан, Милош и Гргић посматрали скривени иза жбуња, младић се осврну око себе, скину пушку с рамена, леже под дрво и убрзо задрема.

Усташе су се привукле, извукле му пушку, а онда га грубо продрумсал:

– Дижи се!

Младић се тргао, посегавши за пушком, па увидевши да му је отета скочи на но-

– Познајете ли ви неког Микулчића?

Врбан се на то име трже и погледа у Милоша који изусти гледајући продорно у сељака:

– Бојника?

– Значи, познајете га? Онда у реду. Њему идем...

Најзад! Нашли су своје! Са сељаком је брзо направљен договор да оде у „штаб“, јави да су они ту и да се пошаље неко да их прихвати. Додуше, до Микулчићеве базе има тридесет километара како им је рекао курир, па ће морати да чекају бар до следећег јутра.

Ипак, сад кад су наишли на своје – издржаће још толико.

Изненадни обрт

Следећег јутра око девет сати на место где су се нашли претходног дана поново је стигао млади „се-

љак". Милош му бесно приђе:

– А шта је са другима?

– Доле су, у близини пута. Тамо вас чека и логорник Иво Козарац.

Врбан задовољно узвикну:

– Иво! Па зар је и он ту?

То их је сасвим уверило да курир ништа не смера јер Врбан и Козарац били су стари знанци. Ипак, Милош је био опрезан и инсистирао је да не силазе на друм, него да се они попну до њих. Курир је

отишао са таквом поруком.

После више од два сата угледали су поново његову прилику како предводи двојицу људи наоружаних машинкама, у изношеним усташким униформама. Кад су се приближили, Врбан полете у загрљај старом пријатељу:

– Иво, враже, жив ли си!

Изљубили су се, а разговор се одмах развезао. Читав сат времена разговарали су о свему, а онда су пошли горе, према дру-

му, где су их чекали остали, њих петорица. Врбан је непрестано говорио о плановима „базе“, о томе да ће ускоро почети да пристижу и други из Аустралије, да ће се формирати нове јединице.

Када се у даљини почело разазнавати насеље, Козарац предложи да се ту још мало одморе. Поседали су, а Козарац им пружи цигарете. Чим су посегнули – осетише пушчане цеви за леђима! За

само часак шкљоцнуле су лисице.

– Шта је, нисте се надали овоме? – иронично се обратио Милошу „заменик“ Козарца – Зденко. Милош је само ћутао, утучен.

У Загреб су стигли црним „опелом“ право на Савску цесту. Први „гости“ из Филаха нашли су се иза браве.

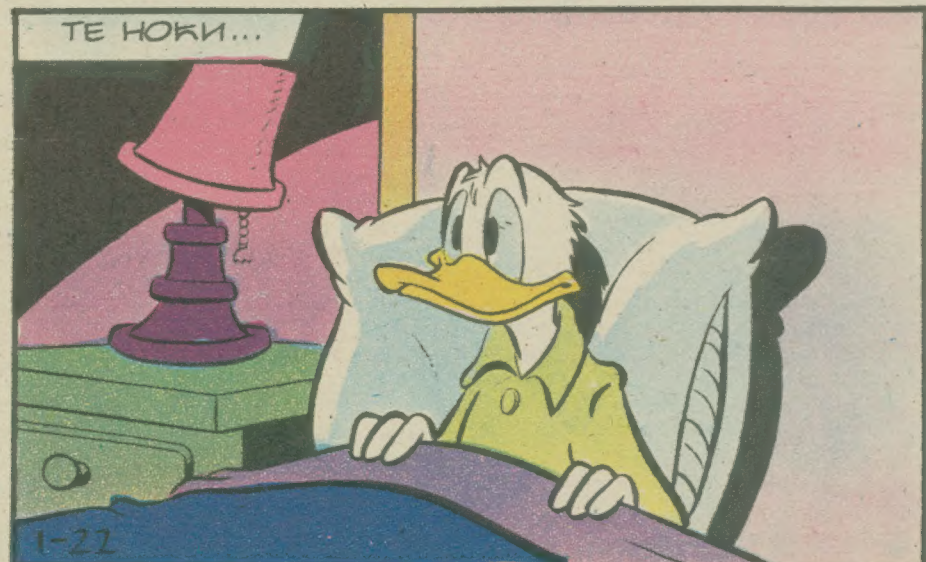
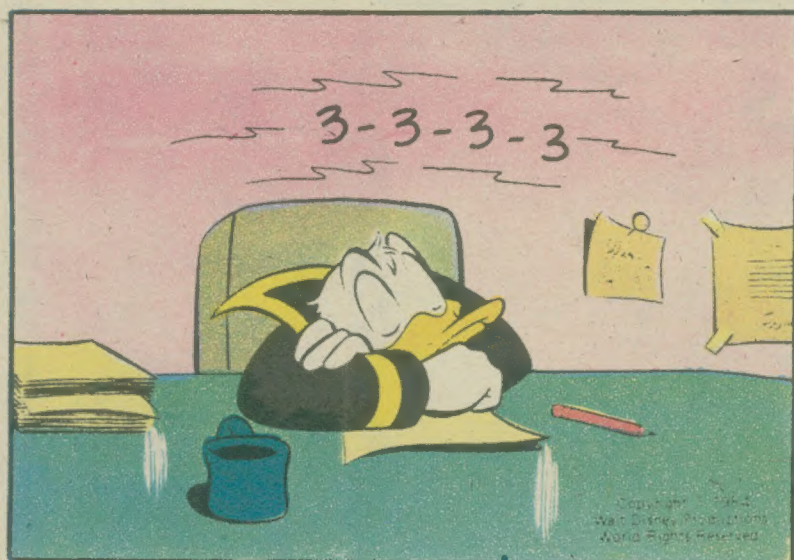
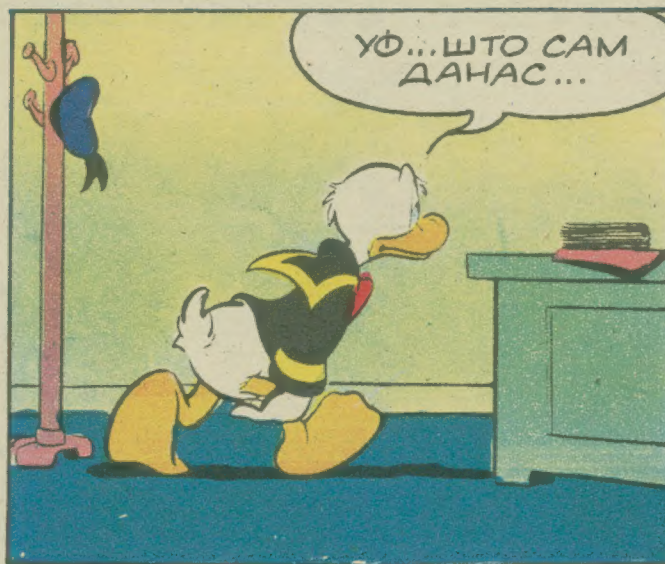
Био је то тек почетак операције „Гвардијан“ која ће трајати око годину да-

на. Ту акцију људи из УДБ-е водили су тако савршено, да до последњег тренутка нико у „бази“ у Филаху није посумњао да се догађа било шта неплакирано. На крају је, после деведесет шест шпијуна и терориста које је упутио у земљу, ухваћен и сам Божидар Кавран. Уместо на Папук, сви су доспели пред Врховни суд НР Хрватске.

(Према књизи Николе Миловановића „Кроз тајни архив УДБ-е“)

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПАУК
РИБОЛОВАЦ

Тренутак када паук
риболовац савладава
жртву. Иако изгледа
невероватно, то њему
лако полази за руком,
а појешће је на начин
који је исто толико
збуњујући.

**КАКО ЈЕДНО КОПНЕНО
БИЋЕ УСПЕВА
ДА ЖИВИ ПОД ВОДОМ?
НА КОЈИ НАЧИН
САВЛАДАВА РИБЕ
КОЈЕ СУ ПО
НЕКОЛИКО ПУТА
ВЕЋЕ
ОД ЊЕГА САМОГ?
КАКО УСПЕВА
ДА ИХ ПОЈЕДЕ?
ЕВО ШТА О ТОМЕ
КАЖУ
НАЈНОВИЈА ОТКРИЋА
БИОЛОГА...**

плен из воде и започиње свој пир,
јединствен у животињском свету.

Усисава жртву

Dolomedes прво направи неко-
лико рупица на телу убијене рибе и
у њих убризгава највећу могућу
количину својих желудачних соко-
ва. А то је нека пенаста жућкаста
смеса која за веома кратко време
претвара ткиво у једну пихтијасту,
готово течну масу.

Кад се то догоди, у акцију ступа
специјална стомачна црпка која
буквално усисава жртву. Због тога

У

ВАЗДУШНОМ СКАФАНДРУ

Кад лови, онда то ради искљу-
чиво под водом. Да није нека
риба? Не, није. Такозвани Dolome-
des живи на копну, а кад крене у
риболов, са собом носи резерву
ваздуха, као да је гњурац. Помис-
лићете да је нека амфибија, водо-
земац. Није ни то. Ради се о јед-
ном пауку који има сасвим нео-
бичне навике и у чије тајне биоло-
зи никако нису успевали да про-
дру. То је тек пре извесног време-
на пошло за руком научницима из
Савезне Републике Немачке и Ин-
дије – успели су да установе како
живи, како се брани и храни та-
козвани паук риболовац.

Скафандер од ваздуха

Стручњацима је прво запео за
око начин на који женка прати раз-
вој својих младунаца. Уобичајено
је да пауци праве неку врсту зде-
ле у коју полажу јаја (од само пе-
десет па све до три хиљаде, у за-
висности од врсте) коју затим за-
тварају другом исто тако форми-

раном полулоптом. А онда се све
скупа причвршћује испод стомака
маме паука. Кад ембриони потпу-
но одрасту, размиле се по телу
мајке и ту остају извесно време
пре него што коначно крену у
животну авантуру.

Међутим, често се догађа да
малишани журе да се што пре
осамостале. Зато начине једну ду-
гачку нит дебљине петнаестохи-
љадитог дела милиметра (што се,
наравно, види само под микрос-
копом) коју понесе ветар и закачи
за неко дрво, а они затим то ко-
ристе као лијану и, попут Тарзана,
напуштају своје склониште.

Женка паука риболовца, међу-
тим, веша своју свиленасту вре-
ћуцу на неку гранчицу и на њу пом-
но мотри. Под њеним надзором
и уз њену помоћ, паучићи се раз-
вијају и расту све док не науче ону
невероватну технику лова по којој
се ова врста и разликује од оста-
лих и која им је дала име. Паукови
риболовци најчешће живе у језе-

рима, барама и потоцима на чијем
се дну вешто скривају придржава-
јући се задњим паром својих ногу
за растиње и спремни су за акцију
у сваком тренутку, чим се за то
укаже прилика.

Ако је вода бистра, можете га
видети на дубини од десетак цен-
тиметара у некој врсти сребрна-
стог скафандра, у ствари обавије-
ног ваздухом који се задржао на
његовим дланицима. Ваздушна
комора игра улогу изолатора –
спречава продор воде и обезбе-
ђује му резерве за несметано ди-
сање.

Чим угледа неку рибицу, ус-
тремљује се на њу брзином муње
и својим оштрим вилицама убриз-
гава јој смртоносни отров. Петра
Сивалд, биолог са универзитета у
Хамбургу, запазила је да паук
прво убризгава отров у близини
уста жртве а затим, пошто јој па-
ралише усни апарат, угризе је за
неки други део тела. Кад убије
жртву, паук риболовац извлачи

није ништа необично што овим пу-
тем паук риболовац успева да по-
једе рибу дугачку и до седам цен-
тиметара. Dolomedes, као и неке
друге врсте које живе у тропским
областима, дуго је проучавао ин-
дијски истраживач Гопал Батача-
рија који је, између осталог, от-
крио да се ова врста паука спушта
под воду не само да би ловила
рибе којима се храни, већ и да би
потражила заклон кад се нађе у
опасности.

Ако се случајно догоди да из
тих разлога дуже време не може
да изађе из воде, да би дошао до
ваздуха, паук риболовац се јед-
ноставно направи да је мртав:
скупља ноге у грчу и испливава на
површину, а затим наставља да
плута на стомаку пуштајући да га
носи водена струја. Овај трик му
успева чак у деведесет одсто слу-
чајева.

Паук риболовац живи и код нас
– у јужним крајевима земље.

С. И.

— ЈА ЋУ ПРЕЛЕТЕТИ
КАНАЛ УМЕСТО ВАС, А
ВИ МЕ ЧЕКАЈТЕ НА
ОБАЛИ И КРИШОМ СЕ
УВУЦИТЕ У АВИОН —
ПРЕДЛОЖИО ЈЕ
БЛЕРИО. ХЕРИЈЕТ
СЕ НА ТО УВРЕДИЛА.

ГОСПОЂИЦА

Нешто пре поноћи 14. априла 1912. године до тада највећи и најлукузнији путнички брод „Титаник“ ударио је у глечер у северном делу Атлантика и убрзо потонуо. Преко хиљаду петсто људи нашло је смрт у дубинама океана, свет је само о томе говорио. За младу и амбициозну њујоршку новинарку Херијет Квимби ова несрећа била је сасвим друге врсте. Све њене наде да ће се прочути пале су у воду. Веома мали број људи запазио је њен подвиг који није био мали — постала је прва жена у историји која је прелетела Ламанш.

А било је то време почетка авијације, када сести у прилично несигуран авион није био нимало лак за-

датак. Прошло је тек девет година откако су се браћа Рајт винула у ваздух и само три како је Луј Блерио запањено свет прелетевши залив Ламанш око тридесет три километра широк. Време проведено у ваздуху још се мерило у минутима, не сатима. Од око две хиљаде летова најмање сто завршавало се трагично. Све до почетка првог светског рата авиони су били прилично несигурно превозно средство. И баш у таквом тренутку Херијет Квимби одлучила је да постане пилот. И то не обичан.

Он је — она

А кад Херијет Квимби нешто науим — онда то има да буде тако. Када су од лепе и изузетно интелигентне младе девојке сви

очекивали да се добро уда (као што је то и био ред) све је запањила својом одлуком да постане новинар. Радила је за три америчка листа, међу првима почела да употребљава писаћу машину и дрско се возила улицама Сан Франциска, наравно на згражање „финих“ дама. Али, као да јој је све то било мало. Једном се у потрази за узбудљивом рубриком упознала са пилотом Џоном Моисаном. Видевши његове вратоломије у ваздуху донела је тренутну одлуку — и сама ће почети да лети.

Са часовима је почела у априлу 1911. Пошто је постојала опасност да једној представници „слабијег пола“ не дозволе ни да провири у авион, Херијет се на аеродрому појављивала увек у широком ле-

тачком оделу са капуљачом. Међутим, тешко да је тако нешто могло дуго да се крије. Једном приликом госпођица Квимби морала је принудно да се спусти. Када су новинари, увек свугде присутни, притрчали да виде је ли пилот поређен, схватили су да је он — она.

Херијет је после тридесет три часа инструкција добила дозволу за лет. Тако је постала прва Американка са „потврдом за небо“ и друга жена у свету са овим драгоценим папиром (прва жена са летачком дозволом била је Францускиња, баронеса Рајмонда де ла Рош). Скупе часове који су коштали око три долара за минут Херијет је одлучила да надомнади приређујући приредбе за гледаоце. Плаћали су јој хиљаду до

хиљаду и по долара за један лет у зависности од дужине и доба дана, ноћни летови били су скупљи. За Херијет је и ово било мало, морала је по сваку цену да остане забележена у историји. Једини начин био је — да прелети канал Ламанш.

Неће бити спаса

Одважна новинарка, која је ангажовала познатог конструктора балона Лија Стивенса да јој буде менаџер, стигла је са њим у Лондон марта 1912. Носила је препоруку за Луја Блериоа од кога је требало да добије авион за свој подвиг. Један енглески бизнисмен обећао је да ће јој платити пет хиљада долара ако лет успе а недељнику „Дејли мирор“ продала је ексклузивно

ЛАВЉЕГ СРЦА

право за objavljivanje репортаже. Док су трајале припреме у Доверу, многи су покушали да Херијет одговоре од намере: Блерио јој је чак понудио да прелети Ламанш уместо ње а да га она чека на обали и кришом се увуче у авион. Херијет се увредила, није хтела ни да чује за тако нешто.

Почетком априла госпођица Квимби већ је била нестрпљива да што пре седне у моноплан и вине се пут Калеа. Међутим, временске прилике нису дозвољавале да се њен моноплан подигне у ваздух где су јаки ветрови дували преко канала. Тек средином месеца време се променило и лет је заказан за 15. април.

— Ветар је престао да дува — писала је касније Херијет за „Дејли мирор“

Моноплан „Дрезденска лутка“ извукли су из хангара рано ујутру и рекли ми да, уколико уопште мислим да полетим, морам што пре јер се очекивало да ће ветар дунути за најмање сат времена. У пет и тридесет била сам спремна. Није било ветра, али се спустила ужасна магла, па се није видео ни прст пред оком, а камоли француска обала. Пошто није било кабине која би ме штитила од хладноће, морала сам на себе да навучем три летачка комбинезона а преко тога коначно кишни мантил. Једва сам покретала руке и ноге.

Села сам у „Дрезденску лутку“ и помислила „сад је све у мојим рукама“. Подигла сам се са писте иједва могла да видим под собом обресе доверске

тврђаве изнад које је, пре него што ћу се отиснути према каналу, требало да направим круг због фотографа који су чекали да овековече тај тренутак. Чула сам како ми довикују „Срећно!“

Кретала сам се брзином од око седамдесет миља на сат, нисам видела ништа пред собом сем ковитлаца магле и густих облака. Нисам могла да се поуздам ни у шта друго сем у компас који сам грчевито држала пред собом међу коленима. Без обзира на све што сам имала на себи било ми је ужасно. Тресла сам се као прут. Минути су ми пролазили као вечност. Изгубила сам представу где сам и колико сам прешла. Само сам једно знала — ако се нешто догоди на авиону, ако изгубим виси-

ну, суновратићу се у канал и неће ми више бити спаса...

На рукама Француза

Херијет Квимби „промашила“ је Кале за око четрдесетак километара али то није било ни важно, успела је да се спусти на француску обалу. Убрзо пошто је слетела, почели су да притчавају људи, већином рибари. На рукама су је однели до најближег града.

Причали су нешто између себе и непрекидно ме тапшали по рамену. Могла сам само да схватим да су пресрећни што је прва жена која је прелетела Ламанш слетела баш на њихову обалу.

А било је право чудо да је Херијет успешно обавила лет с обзиром на маглу,

мало летачко искуство и чињеницу да јој је то било први пут у животу да користи компас!

Млада новинарка се одмарала у хотелу и већ гледала наслове у сутрашњим новинама који су је славили. Није имала среће. „Титаник“ је бацио све у засе-
нак.

Неколико месеци касније, тачније 30. јуна, Херијет Квимби није послужила срећа. Авион у коме је изводила акробације пред њујоршком публиком изгубио је равнотежу и суновратио се Херијет Квимби постала је још једна жртва почетака авијације. Али, име ове храбре девојке ушло је у историју ваздухопловства.

В. С.

ПРЕЗАХВАЛНИ ЗЕЦ

Судећи по извештају совјетске агенције ТАСС, зечија захвалност зна да буде врло велика. Један зек из белоруског села Новијазки редовно и непогрешиво упозорава своје суселане да долази киша помачним скакањем по пању крај главног пута. Прогнозе презахвалног зека нису само непогрешиве већ их он даје и неколико сати унапред, тако да

сељани увек имају довољно времена да се за кишу припреме.

Зашто је тај зек тако одан? Зато што су га људи хранили читаве једне незапамћене оштре зиме.

БЕЛА КУЋА ТОНЕ

По писању „Вашингтон поста“, Белој кући се не пише добро. Наставе ли ствари да се одвијају како се одвијају, званична резиденција америчких председника могла би да ишчезне са лица земље.

Ствар је у томе што је у последњих тридесет година Бела кућа утонула у тле за четвртину инча (инч – 2,5 центиметара). Шта је то за једну четвороспратницу, рекло би се. Па и није богзна шта, али што је сигурно сигурно је: ако се ништа не предузме, за 100.800 година на четврти спрат Беле куће се више нико неће петити. Силазиће лепо људи...

КОНАЧНО ЗАЈЕДНО

У Вејкфилду, у Масачусетсу, венчали су се Чарлс де Грут и Маријана Осман. Младожењ је деведесет и пет, млади деведесет и једна. Чарлс је Маријану запросио још пре шездесет и једну годину, али га је она тада одбила зато што је друге вере. Чарлс није променио веру, али је за шездесет година Маријана ваљда имала довољно времена да схвати да то и није тако важно.

Ем дотична Пункчен савршено влада правилима покера, ем уз то још и задовољно звиждуће кад јој карте иду од руке. Оти тврди да је све почело из пуке шале, али се Пункчен преко очекивања уживела у своју коцкарску улогу. Мука је једино што је с времена на време нешто спонадне: уместо да карту баци на сто, прогута је. Тако јој дође.

2455 телефонских разговора у вредности од 47.995 долара.

Тридесетчетворогодишњи Намвар је доживео прави шок, тим пре што у животу није познавао никога из Шведске, Кувајта, Алжира, Италије, Грчке, Совјетског Савеза или Бразила, а још мање разговарао са савршено непознатим лицима из неке од

тих земаља.

Неспоразум је отклоњен утолико што је телефонска компанија разрешила Намвара обавеза да плати туђе рачуне, с тим што ће се спровести детаљна истрага како би се открила лица или лице које се некако докопао броја његове кредитне картице преко које Есманл, иначе, и плаћа телефонске рачуне.

КЕНГУРСКА ПОСЛА

Тешко да још има некога ко није чуо за кенгуре-боксер. Тридесет осмогодишња домаћица из Бергвојштата у СР Немачкој, Оти Рајнс, тврди да песничење и није не знам каква вештина: шта тек рећи за њену кенгурушу која без грешке игра карте?

ХАЛО, КУВАЈТ!?

Свашта се човеку догађа. Есманлу Намвару из Ворчестера у Масачусетсу је, на пример, недавно поштом стигла картонска кутија веома налик онима у које се пакују књиге. Уместо књиге Есманл је унутра нашао телефонски рачун, равно 271 страница, на име

НАЈСПОРИЈА ТРКА НА СВЕТУ

Свакога августа у канадском граду Буасвену за корњаче се простире црвена тепих-стаза, знак да годишње Канадско такмичење корњача може да почне. Десет хиљада посетилаца који се по правили окупе да присуствују овом догађају доказ су да је најспорија трка на свету веома узбудљива.

За квалификацију је

довољно само једно: да пречник оклопа дотичне такмичарке или такмичара није већи од 25 центиметара. Што се стазе тиче, на њој инсистира друштво за заштиту животиња: асфалт је, кажу, усред ав-

густа врео, и не дозвољавају да се „босе“ корњачице на њему муче! Биће да су људи у праву, јер је стаза дугачка седам и по метара, а корњаче споре као корњаче чак и кад се такмиче.

НЕЗАПОСЛЕНИМА ПРИСТУП ЗАБРАЊЕН

Такав је живот, и на гробљима је често претесно, али добар део Јапанаца за то уопште не мора да брине. Јер, многе тамошње компаније имају сопствена гробља са бесплатним парцелама резервисаним за дугогодишње намештенике. Утешно можда није, али практично јесте.

БИЦИКЛ НА СУНЧАНИ ПОГОН

Енглец Ален Фримен конструисао је бицикл који се креће захваљујући енергији Сунца. Фримен на свом возилу има таблу с 98 фотоелемената који служе за пуњење батерије од 12 вати. Та батерија напаја мотор бицикла. Накупљене енергије довољно је за превлађивање растојања од 50 километара максималном брзином од 24 километра на час. Кад је време сунчано, би-

цикл не користи батерију: енергија се од фотоелемената непосредно преноси на мотор. Додуше, у том случају брзина се смањује на 13 километара на час.

СТАРИ И НОВИ

У савременом научном језику стоје један поред другог термини који су настали у наше време поред оних којима је по сто, па и хиљаду година. Тако, на пример, речи „цифра“, „карат“, „алкалоид“,

„сируп“ и „еликсир“ потичу још из старог арапског језика. „Ген“, „генотип“ и „фенотип“ увео је релативно ско-

ро дански биолог Јохансен (1857–1927). Ско-рашњег порекла су и речи „протон“ – измислио је енглески физи-

чар Лоу (1851–1940), „протоплазма“ – немачки ботаничар Мол (1805–1872), „топологија“ немачки математичар Листинг (1808–1882). Што се самог термина „математика“ тиче, он је настао од грчке речи „матезис“ која значи „знање“.

У ШИБИЦИ НЕШТО КУЦА

Када је Јенс Холмс Андерсон отишао у пензију, највећи проблем му је био како да прекрати време. Било је то пре десетак година кад је овај Данац имао педесет осам година. Једног дана, играјући се шибницама дошао је на помало невероватну замисао – направити велики сат од употребљених палидраваца. Сви његови рођаци, пријатељи и суседи сматрали су да је тако нешто немогуће. Међутим, када су схватили да Јенс не одустаје и да свакодневно марљиво ради муко-трпно снајајући дрвна једно уз друго, почели су да му помажу да набави искоришћена палидраваца.

Кад је после више месеци рада Андерсон коначно конструисао кутију, у њу је још требало убацити сатни механизам. Јединствени стојећи сат, сат-од шибница, који је уз то и врло леп свечано је „пуштен у рад”. Сада Јенсу Андерсону нуде велике своте да откупе сат, али он каже да му не нада на памет да га прода. Можда ће још нешто да направи од шибница.

КО ЛАЈЕ, КАЗНУ ПЛАЋА...

Могуће је да ко лаје зло не мисли, али је један Енглец на сопственој кожи искусио да за лавез може и да се награбује. Овај грађанин Кембриџа је из непознатих разлога лајао на пса. Е сад, да је то урадио у по бела дана, а не у глуво доба ноћи, можда би још прошао некажњено. Овако је морао да плати 10 фунти због узнемиравања јавног реда и мира. Непобитно је утврђено да изгредник при том уопште није био пијан. Прохтело се човеку да залаје...

ПЕЈСМЕЈКЕРИ И ЗА ПСЕ

Кинг, седмогодишњи бернардинац из Сисајада у Калифорнији вратио се кући жив и здрав и ни грам слабији од осамдесет и једног килограма, колико је имао пре операције у току које су му уградили пејсмејкер идентичан оном који се уграђује и људима. Кингов власник Лоренс Тејлор, платио је за операцију 665 долара.

АУТОМАТ ЗА ЈАЈА

Лако ломљива љуска отежава ускладиштења, транспорт и продају јаја. Поред тога, слагање јаја у картонске кутије и држаче мора да се обавља ручно. Због тога су инжењери Мартон и Мацашек из једног

пројектантског бироа у Братислави конструисали аутомат који помоћу пнеуматике може за један час да упакује 18 хиљада јаја а да се при томе ниједно не разбије.

ЗИП А-ДИ-ДУ ДОБ

Десет година су Вернон и Бети Доб из Ла Луза у северној Монтани чекали да им се роди син, нешто због тога што су силно желели децака, а нешто и због тога што је тата Вернон одавно смислио име које је пошто-пото хтео да да наследнику.

Осамнаестог октобра прошле године Зип А-Ди-Ду Доб се коначно родио. Зип А-Ди-Ду би било име, а Доб презиме. Тата је, додуше, ствар смислио, али се ни мама не буни.

То је назив Вернонове омиљене дечије песмице, а ту песму највише је волео и његов отац. И мени је мој

отац певао ту песмицу, каже Бети.

Једном речју, сви су задовољни, само Зип А-Ди-Ду још није изрекао своје мишљење. За сада се зна да ће га родитељи звати Зип и да ће му, ако баш буде хтео, допустити да име промени чим му засмета.

У међувремену, изјаснили су се и поносни бака и дека Доб који су се у први мах запрепастили, онда мало поразмислили и на крају закључили да је име сасвим слатко.

Та породица 'зане-та има смисла за хумор – објашњава Зипова мама.

Зип А-Ди-Ду и даље ћути јер још није проговорио, али је сасвим могуће да му родитељска шала неће бити много смешна.

СЛОН ИЛИ ПАС?

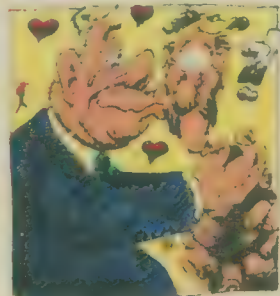
Пролазници не могу а да не застану пред кућом Виљема и Елен Таскер из Бриксама у Великој Британији. Ту расте најнеобичнији жбун на свету – дело Виљемових маказа. У почетку је надарени газда тај део живе оградиле обликовао у – породичну пудлицу. Али, жбун је стално растао (а пудлица наравно не).

па је најзад Виљем Таскер одлучио да му „пусти” њушку. Тако се „пас” претворио у „слона” и постао атракција целог места.

ВРЛО ИСПЛАТИВА ГРЕШКА

Када се кућа налази на Беверли хилсу у Холивуду, онда цена од милион и двеста педесет хиљада долара ни-пошто није несватљива. Било како било, продаја је оглашена у

новинама с тим што су словослагачи погрешили само код једне бројке: уместо јединице сложили су двојку, па је у огласу изашла цифра од два милиона и двеста педесет хиљада долара. И, власник куће је побеснео? Не, није. Продао је кућу за милион више него што се надио...

РЂАЈ У МИРУ!

Многи су били у црнини, али нико ни сузу није пустио на сахраини Црвенооког Пита, последњег семафора на ауто-путу бр. 80 у Колдвелу у Ајдаху.

На Питовој надгробној плочи стоји: „Овде лежи Црвенооки Пит с чијим црвеним светлом више не морате да се утркујете”.

Изузме ли се чињеница да је Пит семафор и да су му за ту прилику још надодали и главу од бундева и руке и ноге од сламе, све остало је било као на правој сахраини. Три гробара, мртвачка кола која су вукли коњи, тужна поворка која је у

тиштини препешачила два километра до градског гробља, звуци погребног марша и венап с написом: „Рђај у миру”.

У присуству неколико стотина ожалостених грађана, опроштајни говор одржао је градоначелник Колдвела Ал Мек Класки. Чим је Пит положен у земљу, церемонијал-мајстор Дик Бучер обратио се присутнима:

– Сада, народе, седај у кола, правац ауто-пут и нагази на гас!

Пит је, нема сумње, своје суграђане нагнао пре но што је „издахнуо”, али мора бити и да је Колдвел поприлично досадан грађин.

МАТЕМАТИКА И ДРЖАВНА БЕЗБЕДНОСТ

Густавус Сајмонс приказује на табли докле се дошло у дељењу огромних бројева

Национална лабораторија „Сандија“ у Албуркерку научна је установа у којој се истражују и разрађују најповерљивији амерички војни пројекти као што је нуклеарно оружје. Средином фебруара у овој лабораторији пукла је, како су се изразили амерички новинари, сасвим посебна „бомба“: математичари на челу са Густавусом Сајмонсом раставили су на чиниоце број од 69 цифара!

Већ овако огроман број мора изазвати дивљење чак и код оних који немају много смисла ни за елементарну математику. Ипак, да би се схватило о каквом је достигнућу реч, објаснићемо на простом примеру шта значи раставити неки број на чиниоце. То значи пронаћи оне бројеве са којима је задати број дељив, рецимо, код 15 то су само бројеви 3 и

НАУЧНИЦИ У САД НЕДАВНО СУ РЕШИЛИ МАТЕМАТИЧКУ ЗАГОНЕТКУ СТАРУ ТРИ ВЕКА И ТИМЕ – ЗАДРЛИ У ШИФРУ ЗА ПОВЕРЉИВЕ ПОРУКЕ!

5. Разуме се, што је број већи – компликованије је и теже пронаћи његове чиниоце. Ту ни компјутери много не помажу (пре свега ниједан нема бесконачну меморију нити екран на који би стало толико цифара).

До сада су математичари одустајали од растављања на чиниоце бројева већих од 50 цифара. А још у 17. веку француски математичар Марен Мерсен на-

чинио је листу бројева немогућих за рашчлањивање на којој је последњи био шездесетдеветоцифрени:

132686104398972053117-76085755060905614293539-35989033525802891469459-697 (умете ли да га прочитате?)

Дакле, све до фебруара ове године међу математичарима се сматрало да би за разне операције које је потребно извршити да би се рашчланили бројеви већи од 50 цифара, најбржим компјутерима било потребно – више од 100 милиона година!

Међутим, до решења ове суперзагонетке дошло се готово случајно. На неком научном скупу у Канади крајем прошле године, Густавус Сајмонс је, онако у паузи између два пива, мрмљао кроз своју густу браду нешто о проблему рашчлањивања. Међу ко-

легама које су га слушале нашли су се један математичар и један инжењер из фирме „Креј“ која израђује компјутерску опрему. Инжењер Тони Ворнок „одао“ је Сајмонсу да је њихова фирма управо израдила специјални компјутер који се разликује од свих постојећих баш по томе што је прилагођен рашчлањивању. А ради, сликовито речено, на принципу сита: просејава ситно да би остало само – крупно, то јест оно што се тражи.

И Сајмонс је одмах набавио компјутер „Креј“ за лабораторију којом руководи.

Онда су он и двојица колега, Џемс Дејвис и Дајана Холдриџ, прионули на посао... Наравно, не да притискају дугмиће компјутера! Прво је требало смислити начине да се компликовани број друк-

чије изрази (сетили су се: $2^{2^{51}} - 1!$ Ово објављујемо за математичаре). И коначно – добили су три такође огромна броја којима је овај, са листе старе три века, дељив.

Ура за генијалце! Али... Можда би овај математички успех прошао као и сви други а то значи без великог публицитета, да се није догодило нешто сасвим неочекивано. Супертајна САД која служи за преношење најповерљивијих војних и електронских порука израђена је управо на принципу великих бројева тешких за рашчлањивање! Сматрало се да пошто је и помоћу компјутера немогуће за догледно време делити такве бројеве на њихове чиниоце, шифру нико неће моћи да „провали“. Сада се ситуација из основа преокренула – Сајмонс је дошао до решења за само 32 часа и 12 минута компјутерског времена...

ШТО ЈЕ БИЛО, БИЋЕ!

Овакав „мото“ могао би се наденути неким најновијим пројектима којима се баве инжењери и технолози у Великој Британији и САД. Реч је о поновном коришћењу балона за превоз путника, али израђених од специјалних материјала који представљају последњу реч технологије. Тако је већ испробан прототип чувеног дирижабла

из 18. века израђен на нов начин и напуњен хелијумом уместо некада употребљаваног опасног водоника. Овај балон назван „Скајшип 500“ – у преводу „Небеска лађа“ – летеће, како се сазнаје, од 1987. године на редовној линији Лондон – Париз брзином од 115 километара на час. Поред путника моћи ће да понесе и аутомобиле. Управљачка кабина овог новог старог балона поред осталих инструмената имаће и неизбежан компјутер који ће бити „задужен“ да управља и води рачуна о свим евентуалностима које искрсну у току летења.

А у САД најављују (шта би друго, него циновски) супердирижабл у који ће моћи да се укрца чак 700 путника или, ако буде теретни, хиљаду тона дрвета или житарица. Летење овим дирижаблом биће пет пута јефтиније него авионом, а ту су и остале предности као што је приземљавање на сваком месту а не обавезно на аеродромима.

И ТО ЈЕ УПАЉАЧ!

Предвиђен је за фасцинирање, а онда и за припаљивање цигарета. То је најновији хит електронике, упаљач „Трим“ на коме постоји уграђен часовник са минутима и секундима, али такав да уједно показује време у Лондону, Мадриду, Паризу, Хамбургу, Москви, Сингапуру, Бангкоку, Пекингу, Токију, Сан Франциску, Њујорку. Наравно, на овом упаљачу чита се и датум, а за сваки случај снабдевен је још термометром и бусолом.

Ни ово није све. „Препаметни“ упаљач има и компјутерску меморију начињену тако да свом власнику, кад је програмиран, у свако доба може показати пут до куће!

Ако се уопште сети да примени упаљач...

НАУЧНО ГЛЕДАЊЕ У ДЛАН!

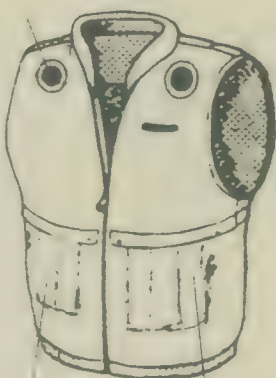
Холанђанин, универзитетски професор Андре Де Вилде из Гронингена, годинама се бави једном помало необичном граном медицине: испитује отиске дланова својих пацијената. Своја запажања професор Де Вилде научно обрађује покушавајући на тај начин да проникне у нека обољења. По његовом мишљењу у линијама длана крију се разни симптоми, само треба знати – уочити их.

Рецимо, такозвана „линија живота“ открива поремећаје у раду срца, првенствено оне везане за холестерол у крви и стресове. Професор Де Вилде већ је засновао своју теорију и то испитујући дланове 900 људи од којих су 400 срчани болесници и, како каже, подробније податке о њој моћи ће да пружи најдаље за годину и по дана.

МУЗИЧКИ ПРСЛУК

Већ су изречене многе критике на рачун „вокмена“ од којих је најозбиљнија она да особа која иде улицом са слушалицама на ушима – може лако да настрада јер не чује звуке возила. Можда су на то мислили креатори „музичког прслук“ који производи фирма „Пајониер“. У тај оригиналан одевни предмет уграђена су два округла звучника смештена на предњем делу у висини кључних костију. Прслук је снабдевен и појачалом та-

ко да надјача уличну буку, а наравно и тако укројеним џеповима да се у њих углаве касетофон и касете. Прслук се израђује у три величине и од непромочивог материјала, ако на несрећу по носиоца покретне дискотеке, падне киша... Тако ће убудуће на улицама насупрот нечујним вокменовцима моћи да се виде (а богами и те како и чују) трештећи носиоци музичких прслук. Ко је „опаснији“ – процените сами!

СУНЦЕ И ГЕНЕТИКА

У последњих милијарду година много пута догађале су се катастрофе (велики тектонски поремећаји, смењивање ледених доба) које су заустављале или мењале токове живота на Земљи. Научници су имали различите претпоставке о узроцима тих катаклизми које, међутим, нису у потпуности разјасниле разне мистерије из прошлости – на пример зашто су нестали диносауруси.

Једна од теорија, међутим, која се у научним круговима оцењује као врло вероватна је и мењање генетског кода у зависности од активности Сунца. Геолози су, наиме, пронашли доказе да су постојали периоди дуги и по неколико стотина година у којима је површина Сунца бивала потпуно мирна. У тим периодима толико би слабио Земљин магнетни омотач, да би космички зраци продирали кроз њега и – мењали генетске кодове живих бића! А генетски код, да подсетимо, одређује све одлике врсте и сваке јединке понаособ.

Мирјана Крстуловић

СОЛИТЕР СНОВА

Градски оци Чикага разматрају идеју да у скорој будућности почну са изградњом солитера који ће се, по својој висини, граничити са немогућим. Вишеспратница би требало да има 210 спратова и била би виша од свих највиших грађевина у свету – 750 метара у висину.

Конструктори су предвидели да овај солитер на сваких тридесет спратова има неку врсту „прореза“ који ће омогућавати несметано струјање ваздуха. Значи, било би седам таквих усека у којима би биле смештене турбине које би, покретане ветром, производиле електричну енергију.

Вишеспратница би била намењена канцеларијском простору а нашло би се место и за хотел са две хиљаде четиристо соба и осамсто апартмана. У ок-

виру солитера биле би уграђене и приватне куће. Да ли ће доћи до изградње овог вишеспратног чудовишта зависи од расположења грађана и од тога да ли ће конструктори ус-

пети да скупе довољно новца за изградњу. Ако он икад угледа светлост дана, ваздушне руте авиона који слећу на аеродром Чикага морале би да буду промењене.

Моја колибица, моја тамница

У мрачном средњем веку постојао је појас невиности. Смислили су га љубоморни мужеви, а носиле жене. У овом нашем веку постоји колиба невиности, а тегле је – мушкарци.

У племену Намки у северном Камеруну у западној Африци младићи постају мушкарци у десет недеља иницијације (увођење у пуноправне чланове заједнице) у току којих ове осамнаестогодишњаке, између осталог, женске очи нипошто не смеју да угледају.

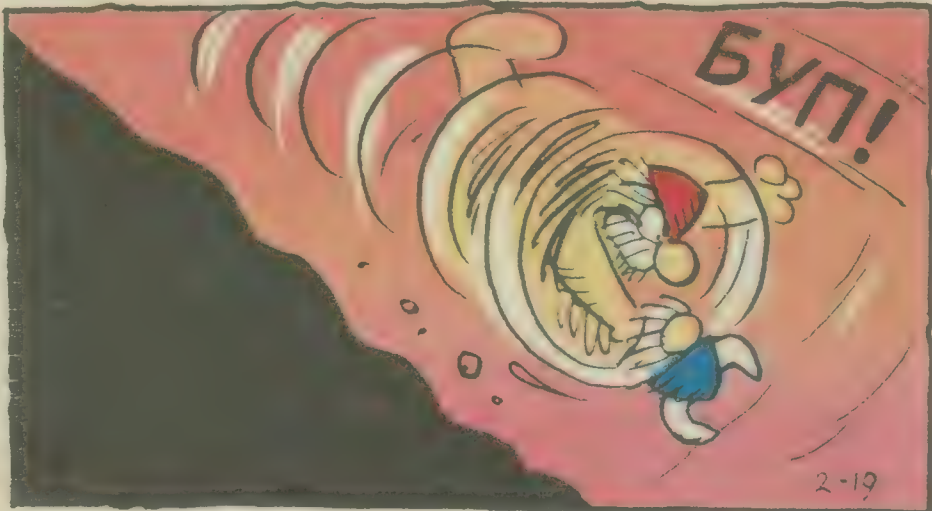
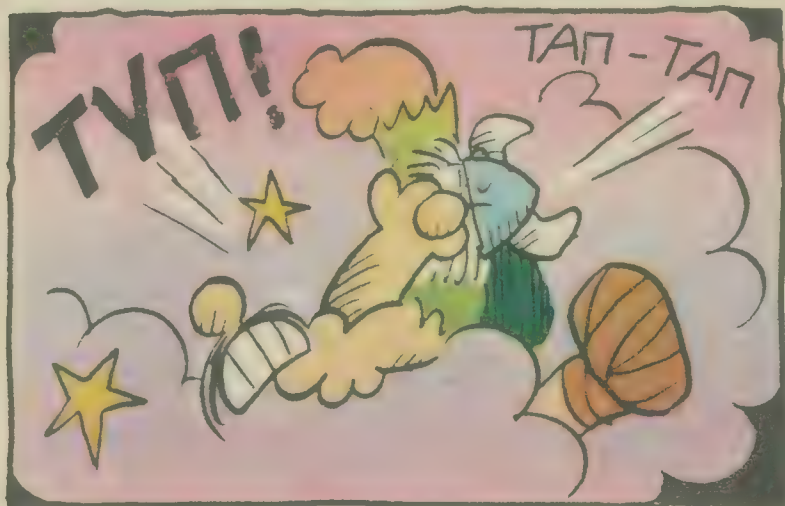
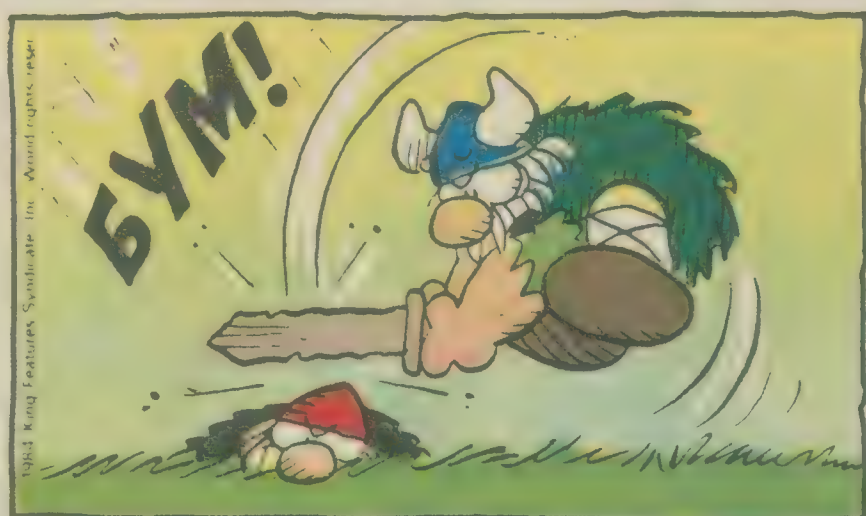
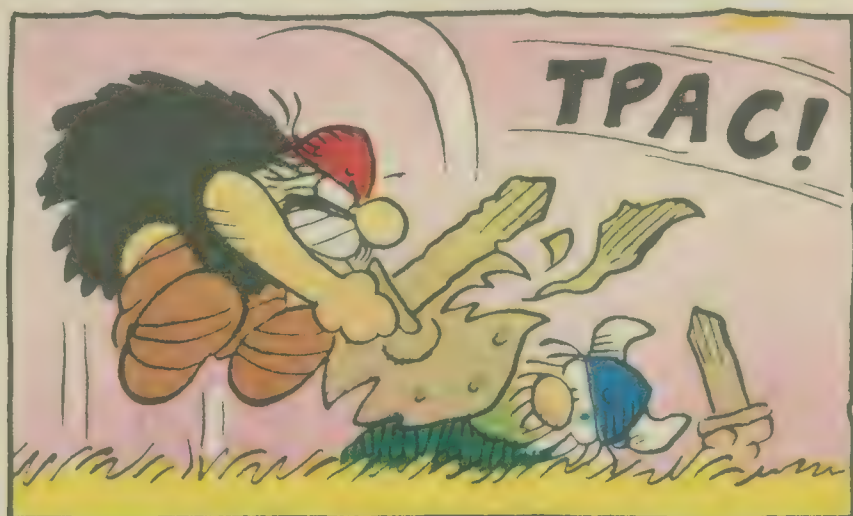
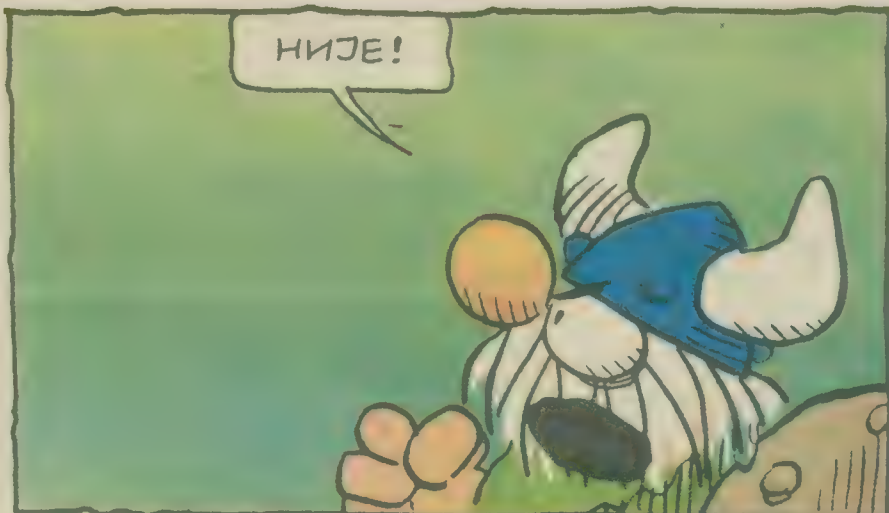
Како све то време не би провели чујећи у колибама Намки су се досетили – носе их са собом. Додуше, ове „путујуће“ колибе по димензијама мање су од правих, али свакако служе сврси: огрнути њима, младићи могу да шеткају по селу колико им драго, све док не угледају неку жену. Тада брже-боље клекну, навуку колибицу невиности преко главе, затворе врата и лепо сачекају да се „урокљиве очи“ удаље.

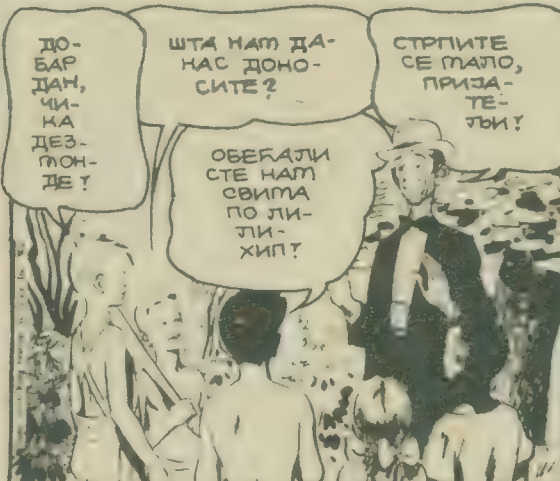
Dik
Browne

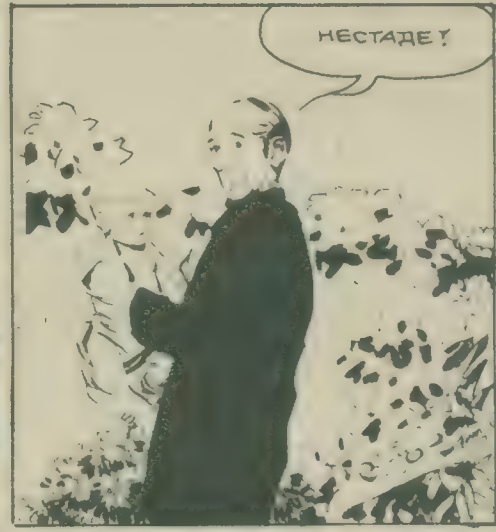
ХОТАР

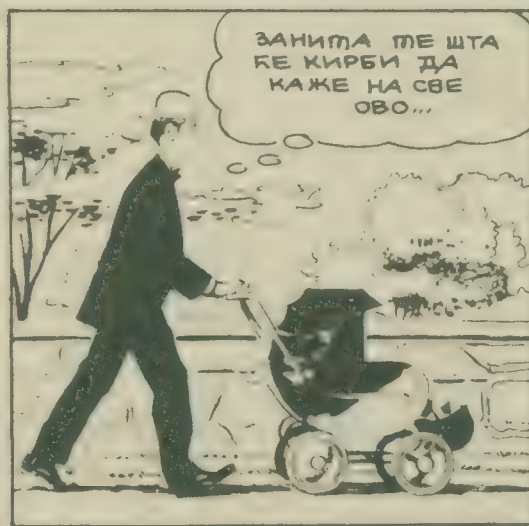
СТРАШНИ

Рий Кирби: ГРАЂАНИН МИТАНИЈЕ

ВИ ТО
ОЗБИЉ-
НО,
КИР-
БИ?

НАОЗБИЉНИЈЕ!
И ТИСЛИМ ДА
ЗНАМ ЗАШТО ТИ
ЈЕ МАЈКА ДА-
ТА ДЕТЕ

ДОВЕЛИ СТО
ВАС ОВАМО ДА
ВИДИТЕ ГДЕ ЋЕ
МАЈКА ЖИВЕ-
ТИ?

СВЕ ЈЕ ЗАИС-
ТА ДИВНО, АЛИ...
ОХ! УТОРНА
САМ ОД СВЕ-
ГА?

ОНДА
НАМ РЕ-
НИТЕ
ГДЕ КРИ-
ЈЕТЕ
СИНА?

ОВИ ПАПИ-
РИ ДОКАЗУ-
ЈУ ДА ЈЕ
ОН ГРАЂА-
НИН МИТА-
НИЈЕ?

САМО
ГУБИТЕ
ВРЕМЕ,
МАЛО-
ВЕНТИ?

НЕ
ДАМ
МАЈ-
КЛА
НИ ПО
КОЈУ
ЋЕ-
ЊУ?

НАШ ЗАДА-
ТАК ЈЕ ДА ВАМ
ГА УЗМЕ-
МО?

ОН ЈЕ
КОД МО-
ЉИХ
ПРИЈА-
ТЕЉА?
ЗБОГОМ?

ЗАЖАТИ-
ТЕТЕ
ЗБОГ
ОВОГА?

ЗБОГОМ,
МАЛО-
ВЕНТИ?

БЕНЕ,
НАДАМ
СЕ ДА
СИ СВЕ
ЧУО?

НИШТА МИ НИ-
ЈЕ ПРОМАК-
ЛО?

ОНДА, ЗА ЊОМ?
ПРАТИ ЈЕ У
СТОПУ? МОЖ-
ДА ЋЕМО
ТАКО СТИКИ
И ДО БЕ-
БЕ?

МАЈКА,
СИНЕ
МОЈ...
КАКО
ДА ДО-
ЂЕМ
ДО РИПА
КИРБИЈА
И САЗНАМ
КАКО
СИ?

ШИРЛИ
СЕ ВРАТИЛА
У СВОЈ
ХОТЕЛ...

АКО САЗ-
НАМ КУД
СЕ СВЕ КРЕ-
ЋЕ, ВИКЕ
ЈОШ ВИ-
ШЕ?

АУУУ? ЗА ОВЕ
ПАРЕ НЕЋЕ МИ
НИШТА ПРО-
МА-
БИ?

"БИЛИ СУ СРЕЊИ НЕКО ВРЕМЕ,
ПОГOTOVУ КАД ЈЕ РОБЕН МАЈКЛ

АЛИ, У МИТАНИЈИ ЈЕ УБРЗО ДОШ-
ЛО ДО ПРЕВРАТА ...

ЈЕ ЛИ
СВЕ
СПРЕМНО,
МАЛО-
ВЕНТИ?

СТУПАМО У АКЦИ-
ЈУ НОБАС, НИКО-
ЛИНО?

И ВЛАСТ
СУ ПРЕУ-
ЗЕЛИ
ДРУГИ?

ДА? У ЗЕМ-
ЉИ ЈЕ ЗА-
ВЕДЕНО ОП-
САДНО
СТАЊЕ?

ГДЕ ЈЕ
ТАДА
БИО
МАЈЛ
МАЈКЛ?

СА МАЈКОМ
У БОЛ-
НИЦИ?

ПОБУЊЕНИЦИ СУ БЛОКИРАЛИ
ПУТЕВЕ ...

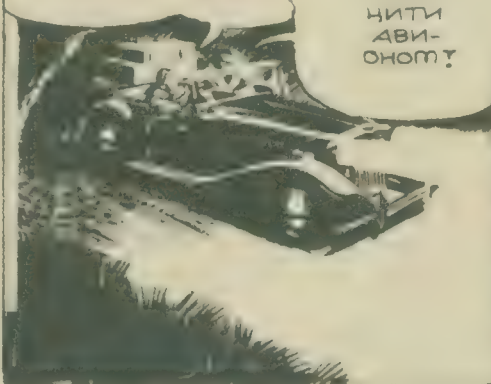
АЛИ, ФРЕДЕРИК ЈЕ
ИМАО ПЛАН ...

БУДИ ХРАБРА, ДРАГА? ТЕ-
БИ И МАЈК-
ЛУ СЕ НЕ-
ГЕ НИШ-
ТА ДО-
ДИ-
ТИ?

АЛИ, ФРЕДЕРИК,
ЧУЛА САМ ДА СУ
ПУТЕВИ БЛО-
КИРА-
НИ?

ИМАМ
ПРИЗАТЕ-
ЉЕ КОЈИ
ГЕ НАС
ПРЕБА-
ЧИТИ
АВИ-
ОНОМ?

ФРЕДЕРИК,
ЗАР ТИ НЕ
ИДЕШ
С НА-
МА?

НЕМА
МЕС-
ТА?
ЈА КУ
ПРЕГН
ПЛАНИНУ
ПЕШКЕ?

И, ЈЕ ЛИ
УСПЕО?

НА ЖАЛОСТ,
НИЈЕ?

ПРОБУДИО
СЕ ЈИ, КУД
ЈЕ ПОБЕГ-
ЛА ШИР-
ЛИ СА
МАЈКОМ?

У СУСЕДНО
ЗЕМЉУ?

"УТОЧИШТЕ СУ
ЈОЈ ПРУЖИЛИ ПРИ-
ЗАТЕЉИ ЊЕНОГ
МУЖА ...

А ОНДА, ЈЕДНОГ ДАНА ...

ИМАТЕ
ВЕСТИ
О
ФРЕ-
ДЕ-
РИКУ?

ДА? АЛ' МИ
ЈЕ ЈАКО ШТО
ВАМ ИХ БАШ
ЈА ДОНО-
СИМ?

МАЛОВЕНТИ ЈЕ ОБАВЕСТИО НО-
ВИНАРЕ О ПРИНЧЕВОМ ПОКУША-
ЈУ ДА ПРЕБЕ ПЛАНИНУ...

ОВО ЈЕ ПРИНЧЕВ ШЕШИР?
ОН ЈЕ СИГУР-
НО СКОН-
ЧАО
ДОЛЕ У
ПРОВАЛИ-
ЦИ?

АТИ, ЗАВЕРЕНИЦИ НИСУ БИ-
ЛИ ЗАДОВОЉНИ..."

ФРЕДЕРИКА
ВИШЕ НЕМА, АТИ
ТАЈЕ ЈОШ НЕКО
ОД ЊЕГОВОГ РО-
ДА?

НА МАЛОГ
МАЖКЛА
МИСЛИШ,
ЈЕ ЛИ?

ОНИ ХО-
БЕ ДА ОД-
ВОЈЕ
ДЕТЕ
ОД МАЖ-
КЕ?

ДА? ЧАК СУ
ЗАТО ДОБИЛИ
И ОДОБРЕЊЕ
СУДА? СВОГ
СУДА, НА-
РАВ-
НО?

"НАОРУЖАЛИ СУ СЕ ЗАКОНСКИМ
ПАПИРИМА..."

ПОШТО ЈЕ МАЖКЛ
РОБЕН У МИТАНИЗИ,
ОН МОРА ДА СЕ
ВРАТИ ОВА-
МО?

БИЋЕ
УЧИЊЕНО?

У ТОМ ТРЕНУТКУ ШИРЛИ ЈЕ
ВЕЋ БИЛА НА ПУТУ ЗА
АМЕРИКУ..."

МАЖКЛ,
НАЈЗАД
СЛОБОД-
НИ?

И САД ЈЕ
МАЛОВЕНТИ
СТИГАО
ОВДЕ?

УЗЕБЕ ДЕ-
ТЕ САМО
ПРЕКО
МЕНЕ
МРТ-
ВОГ?

МОГУ ДА
ЗАМИСЛИМ
КАКО СЕ СА-
ДА ОСЕЋА
ШИРЛИ
ВУЛФ?

УМАЛО
ЈОЈ НИСУ
ОТЕЗЛИ
ДЕТЕ И
ТО НА
МОЈЕ
ОЧИ?

ШТА
БЕ-
МО
САД?

НЕ ЗНАМ? ДРАГО
МИ ЈЕ САМО ДА НИ-
САМ ЗВАО ПОЛИЦИ-
ЈУ? ЗАКОНСКИ, МА-
ЛОВЕНТИ ЈЕ У
ПРАВО?

ТО ЗНАЧИ ДА МИ
РАДИМО ПРОТИВ
ЗАКОНА?

ЗАКОНСКИ,
НЕ, МО-
РАЛНО
ДА?

ЗНАЧИ,
ДОК НЕ
ВИДИМО
ШТА БЕМО,
БРИЊУ-
БЕМО О
БЕБИ?

ДА? ЗАТО ТРЧИ
У ГРАД ДА КУ-
ПИШ СВЕ
КЊИГЕ О НЕ-
ЗИ ДЕ-
ЦЕ?

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ...

ИМАМО
СРЕБЕ?
О ТОЈ
ТЕ-
МИ
ИМА
ДОС-
ТА-
ЛИ-
ТЕ-
РА-
ТУ-
РЕ?

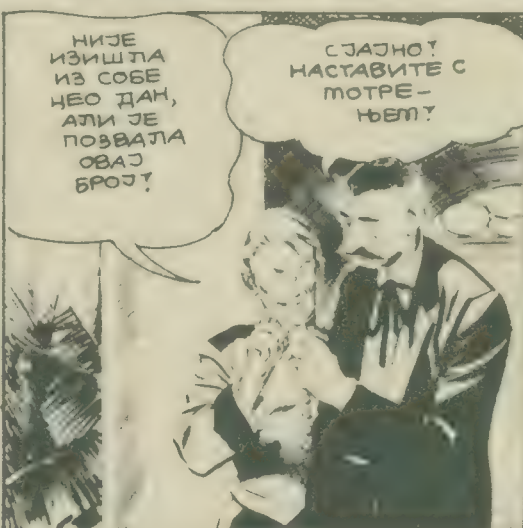
ЈА БУ ДА ИХ ПРО-
СТУДИРАМ ДОК ТИ
ПРИПРЕМАШ
ХРАНУ?

ДА ЛИ
БЕМО
МОГИ
ДА
КОРИС-
ТИМО
КЊИ-
ГЕ?

ЈОШ ПИТАШ?
МАЖКЛ ИМ СЕ
НАЈ-
ВИ-
ШЕ
РА-
ДУ-
ЈЕ?

ОДСВИ-
РАЈТЕ
МУ НЕКУ
УСПАВАН-
КУ?

КАКО
ЈЕ,
ДЕЗ-
МОН-
ДЕ?

ДА ЛИ ЈЕ
МАЈКЛ
У ЗЕМ-
ЉИ
СНО-
ВА?

ИЗГЛЕДА
ДА БЕМО ТИ
И ЈА ТОРАТИ
ДА СТАВИМО ЧИ-
КА ДЕЗМОНДА
У КРЕВЕТ?

ЉУДИ
ПИЉЕ
У НАС?
ДИВЕ
СЕ
МАЈ-
КЛУ,
СИ-
ПУР-
НО?

ПРЕ БИХ РЕК'О
ДА МИСЛЕ ДА
СМО НЕОБИЧАН
ПАРТ

ИДЕМО
У ПАРКУ
ШЕТ-
ЊУ?

ОДВЕШЕ-
МО ГА И
У ЗООЛОШ-
КИ
ВРТ?

ЏЕРИ, СЛЕДИ
ОНО ДВОЈИЦУ
С КОЛИЦИ-
МА?

ХЕЈ, ВАС ДВОЈИЦА?
СТАНИТЕ? ЖЕЛИМ ДА
РАЗГОВАРАМ С ВА-
МА?

ТО
ТОРА
ДА
ЈЕ
МА-
ЛО-
ВЕН-
ТИ
ОН ПРО-
РОНИ
ШИР-
ЛИ?

БЕЖИМО, ДЕЗ-
МОНДЕ? МОЖДА
БЕМО МУ
УТАКИ?

УФ! МАЛО-
ВЕНТИ ЈЕ
ПРИЛИЧНО
БРЗ ЗА
ДЕБЕ-
ЉУШ-
КАС-
ТОР
ЧОВЕ-
КА?

ЈА НЕ МОГУ
БРЖЕ С
ОВИМ
КОЛИЦИМА?

СТАНИТЕ?
У ИМЕ ЗАКО-
НА, СТОЈ-
ТЕ?

НАСТАВИТЕ
ДА ТРЧИТЕ?
ИМАМ ИДЕ-
ЈУ?

НЕ
ВОЛИМ
ОВО ШТО
РАДИМ,
АЛ' ДРУ-
ГЕ НЕ-
МА...

НЕ
ОДВА-
ЈАМ
СЕ
ЈА
ЧАБЕ
ОД
КИШО-
БРАНА...

ХЕЈ?
ШТА?!

КАКАВ
ПАД...
ЗЕМЉА
СЕ ТРЕ-
СЕ К'О
ДА
ЈЕ
ЗЕМ-
ЉО-
ТРЕС...

ШТА
СЕ
ДО-
ГО-
ДИ-
ЛО,
МАЛО-
ВЕНТИ?

НЕ ПИТАЈ, ВЕЕ
МИ ПОМОГИ ДА
УСТА-
НЕМ?

УС-
ПЕО
СИ,
ДЕЗ-
МОН-
ДЕ?

АЛ' ТО НЕ ЗНАЧИ
ДА БЕ ПРЕСТАТИ ДА
НАС ПРОГОНИ?

ИЗГЛЕДА ДА
ЈЕ ЧВРСТО
РЕШЕН ДА
СЕ ДОКО-
ПА
МА-
ЛОП?

ТОРАТО
ДА СПИС-
ЛИМО
НЕШТО?

КАКО
СТЕ
ПА-
ЛИ?

ОНАЈ МАЛИ МИ
ЈЕ ПОДМЕТ-
НУО. КИШО-
БРАНТ?

КУД
СУ
НЕС-
ТАЛИ?

НИЈЕ ВАЖНО?
ЗНАМО ГДЕ СТА-
НУЖУ, ПА БЕМО ИХ
ТАМО ЧЕКА-
ТИ?

НАДАМ
СЕ ДА
СЕ
НИСТЕ
ПОВРЕ-
ДИ-
ЛИ?

НЕ ПИТАЈ МЕ
НИШТА? ИДЕМО У
КОЛА?

ПОСТАВИ-
БЕМО
СТРАЖУ
ИСПРЕД
КИРЕИ-
ЈЕВЕ
КУРЕ?

ЗА
ДЛА-
КУ
СТО
УТАК-
ЛИ?

ЈЕДВА
ЧЕКАМ
ДА СТИГ-
НЕМО
КУБИ?

ДА ПО-
ЖУРИМО?
НА СЕ-
ТАФОРУ
ЈЕ
ЗЕЛЕ-
НО?

ЈА НЕ БИХ
ЖУРИО? НА-
ПРОТИВ, ТИ
КРЕНИ НА-
ПРЕД ДА
ИЗВИ-
ДИШ?

АХА... КИРБИ
ЈЕ БИО У ПРАВУ...
ЕНО МАТО-
ВЕНТИЈА
ПРЕД
УЛА-
ЗОМ...

НЕПРИЈА-
ТЕЉ ЈЕ ЗА-
УЗЕО СТРАТЕШ-
КИ ПОЛО-
ЖАЈ?

ТО ЗНАЧИ
ДА НЕ
МОЖЕ-
МО
КУ-
БИ?

ТАЈ
КИРБИ
И НЕ-
ГОВ
ПРИЈА-
ТЕЉ
НИСУ
БАШ
НАИВ-
НИ?

ЗАТО БЕШ ТИ
ДА ПОТРИШ НА
СПОРЕДАН
УЛАЗ, А ЈА
ОСТАЈЕМ
ОВДЕ?

ПА, ШТА
БЕМО
САД?

ПРОМЕ-
НИЈЕМО
СТАН?

ТИ ИДИ НА СПОРЕДАН
УЛАЗ И ПОКУПИ НАЈВАЖ-
НИЈЕ СТВАРИ, А ЈА КУ С
МАЈКЛОМ КОД ХАНИ?

БИШЕ ТИ И
ОВДЕ
ЛЕПО,
ВИДЕ-
БЕШ?

ХАНИ ЈЕ СРЕГНА
ДЕВОЈКА? У ИС-
ТО ВРЕМЕ ЈЕ
ПОСЕЉУЈУ
ДВА МУШКАР-
НА?

ХАНИ,
ЕВО
НАС?

РИПЕ, МИСЛИЛА
САМ ДА ВИШЕ НИШ-
ТА НЕ МОЖЕШ ДА
УЧИНИШ ШТО БИ
МЕ ИЗЕНА-
ДИЛО?

НАДАМ СЕ ДА
ЗА ОВО ИМАШ
НЕКО ПОРИЧНО
ОБЈАШЊЕ-
ЊЕ?

НАРАВНО,
ХАНИ?

МАЈКЛА ЈЕ
ДОНЕО ДЕЗМОНД?
АЛИ, ДА ПОЧНЕМ
ИЗ ПОЧЕТ-
КА...

ДЕЗМОНД?

НЕ ВОЛИМ
ДА СЕ ИГРАМ
МАЈКЕ
И МИ-
ША...

ИМАТЕ
ЛИ НЕКИ
ПЛАН КА-
КО ДА
ИЗБАВИ-
МО МАЖ-
КЛА У
ПИТА-
НИ-
ЈИ?

НЕ? ТО БЕ-
МО ДА ВИДИ-
МО НА ЛИЦУ
МЕС-
ТА?

ШИРЛИ,
НАС ЧЕКА
НА АЕРО-
ДРО-
МУ?

ТРЕНУТАК,
КИРБИ!
НЕШТО САМ
ЗАБО-
РАВИО!

МАЖКЛОВОГ
МЕДУ? МИС-
ЛИО САМ ДА
НИСИ
ОПТИ-
МИСТА...

ПРОЧИТАО
САМ ОД-
ЛУЧНОСТ
У ВА-
ШИМ
ОЧИ-
МА?

ИДЕ-
МО
КОД
МОЈИХ
ПРИ-
ЈА-
ТЕ-
ЉА?

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА
ВОЖЊЕ...

ШИРЛИ,
ДРАГО МИ
ЈЕ ШТО ВАС
ВИДИМ?
АЛИ, ОВДЕ
ЈЕ ЗА ВАС
ОПАСНО!

МОЛИМ
ВАС... ПОТ-
РЕБНА НАМ
ЈЕ ВАША
ПОМОЋ!

ТО ШТО
ПРЕДЛАЖЕ-
ТЕ ЈЕ ПРАВА
ЛУДОСТ?
АЛИ, ЦЕНИМ
ВАШУ
ХРАБ-
РОСТ

Онда
БЕТЕ НАМ
ПОМОЋИ?

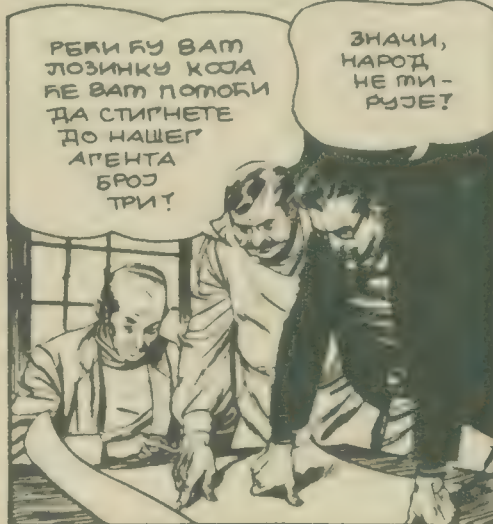
ЕВО ВАМ
ОДЕГА?
И КОЛА
СУ СПРЕМ-
НА?

А ЛИЧНЕ
КАР-
ТЕ?

НАДАМ СЕ ДА
НИКОМ НЕЛЕМО
БИТИ СУПЊИ-
ВИ?

ТО БЕМО
УСКОРО
САЗ-
НА-
ТИ?

РЕКИ БУ ВАМ
ЛОЗИНКУ КОЈА
БЕ ВАМ ПОМОЋИ
ДА СТИГНЕТЕ
ДО НАШЕГ
АГЕНТА
БРОЈ
ТРИ?

ЗНАЧИ,
НАРОД
НЕ МИ-
РУЈЕ?

КИРБИ,
АКО ВАМ
ЗАТРЕБА
МОЈА ПОМОЋ,
ЗОВИТЕ
МЕ!

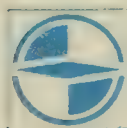
НАРАВНО!
ВИ САМО
ЧЕКАЈТЕ
ОВ-
ДЕ?

ХОБЕШ ЛИ
МОГИ ДА УП-
РАВЉАШ
ЊИТЕ,
ДЕЗМОН-
ДЕ?

ВАЉДА
ХОБУ?
РАЗДА
РЕЧЕ ДА
ЈЕ ПИ-
ТОМ?

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ
БРОЈУ

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

IZ BOGATOG TRADICIONALNOG KOMPASOVOG
PROGRAMA LETOVANJA 847 PREDSTAVLJAMO VAM
HOTELE U BUDVI, ЦРНОГОРСКО ПРИМОРЈЕ VAS
ОЧЕКУЈЕ.

КОМПАС ВАМ ЈЕ ПРОНАШАО МЕСТО ПОД СУНЦЕМ

БУДВА

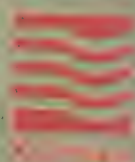
Хотелско насеље СЛОВЕНСКА ПЛАЖА (А) има два километра дугачку пешчану плажу. Ту се налази осам хотела апартманског типа а свака соба има WC и балкон. У саставу овог комплекса има више трговина, фризерских салона, 4 ресторана, аперитив барови, банка, амбуланта и пицерија а спортско-рекреативни центар располаже са 14 тенис игралишта, 2 базена, више игралишта за мини голф, стони тенис и сл.

Гранд хотел АВАЛА (А) налази се на самој обали преко пута старог града Будве. Собе имају купатило, WC, телефон и балкон. Гостима се служи бифе доручак. Хотел има: ресторан, националну кухињу, таверну, ноћни бар, кафе бар, затворени и отворени базен са морском водом, базен за децу, конгресну дворану, собу за играње деце, фризерски салон, амбуланту, коцкарницу и продавницу сувенира.

ПРИЈАВЕ И ИНФОРМАЦИЈЕ У СВИМ ПОСЛОВНИЦАМА КОМПАСА И КОД ОВЛАШЋЕНИХ АГЕНЦИЈА.

НП КОМАС

ДРАГИ РЕЗ ПРИЈАТЕЉУ

Нове фигурице — РЕЗ КАМИОНЕ, појражиће у вашој најближој продавници.

Играјте се РЕЗ КАМИОНИМА, сладиће се РЕЗ БОМБОНИМА!

ХРОНОЛОГИЈА ВАН ХАЛЕН (VAN HALEN)

1955. У Нијмегену у Холандији 8. маја је рођен бубњар Алекс Ван Хален. 20. јуна са друге стране Атлантика рођен је басиста Мајкл Ентони, а 10. октобра певач Дејвид Ли Рот.
1957. Поново смо у Холандији где је 26. јануара рођен један од данас најбољих светских гитариста Еди Ван Хален.
1974. Јунаци приче су се међусобно упознали и створена је група Mammoth која је имала репертоар од 300 песама старијих хард-рок група.
1976. Mammoth са локалне популарности и јевтиних забава прелази у познати клуб „Starwood“.
1977. Једне вечери у „Starwood“ клубу гледао их је Џин Симонс, басиста групе Kiss. Одушевљен, сам је финансирао снимке прве демо снимке. Убрзо затим упознали су продуцента Теда Темплмена, променили име у Ван Хален и обезбедили уговор са фирмом „Warner Br.“.
1978. Појављује се први албум састава, једноставно назван „Van Halen“ и досеже тираж од фан-

тастичних милион и по продатих примерака. Одмах по издавању група креће на многобројне турнеје, углавном у својству предгрупе Ронију Монтроусу, саставу Journey и Black Sabbath.

1979. „Van Halen II“ је снимљен за само шест дана и продужио успон бенда. У априлу је кренула велика турнеја од 10 месеци са опремом тешком готово 40 тона. Дејвид Ли Рот због свог оштрог језика и сценске атрактивности постаје једна од највећих звезда америчког рока, док је Еди Ван Хален брзо израстао у правог хероја гитаре.
1980. Турнеје се настављају, а завршен је и трећи албум „Women And Children First“. Дејвида су пратили многи малери и озледе, а у једном од градова момци су, незадовољни дочеком, направили у хотелу штету од око 10.000 долара.
1981. Година кризе за Van Halen. Плоча „Fair Warning“ је њихов најслабије продаван пројекат, а ни концерти нису посећени као некада.

1982. Злобници су потврдили чињенице да у редовима састава нешто не штима нашли у томе што су се на петом албуму „Diveer Down“ поред оригиналног материјала нашле чак четири туђе композиције. Турнеја овај пут траје „само“ пет месеци, а укупан приход је 10 милиона долара.
1983. Нема нових плоча. Еди Ван Хален гостује на плочи Мајкла Џексона и свира чувени соло у песми „Beat It“. Дејвид Ли Рот се за то време смуча по дунглама Јужне Америке у потрази за авантурама.
1984. На самом почетку године Van Halen се оглашавају албумом веома оригиналног назива „1984“ са кога је скинута као сингл песма „Jump“, њихов до сада највећи хит. Момци су очигледно поново у форми па је сигурно да се прича о њима овим неће завршити.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

СКОЧИ (JUMP)

музика и текст: Е. Ван Хален, Д. Ли Рот и М. Ентони
изводе: Ван Хален

*I get up
And nothing gets me down
You got it tough
I've seen the toughest all round
And I know
Baby just how you feel
You got to roll with the punches
To get to what is real.
Ah can't you see me standing here
I got my back against the record machine
I aint the worst that you've seen
Ah can't you see what I mean
I might as well jump (jump)
Might as well
Go ahead and jump (jump)
Go ahead and jump.
How old are you
Who said that
Baby how've you been
You say you don't know
You won't know until you begin
So can't you see me standing here...*

ВЕЛЕР НЕ МИРУЈЕ

Једна од најзначајнијих група са краја седамдесетих година био је састав Jam који је све време постојања успешно предводио гитариста, певач и аутор Пол Велер. Када је у једном тренутку осетио да би да-

ље постојање Џема представљало само продавање старе славе, Велер је одлучио да распусти бенд на опште изненађење свих обожаваца, чак и осталих чланова популарног трија. Међутим, Пол није дуго мировао. Окренувши се сасвим другачијем звуку он постиже велике успехе са новом поставом Style Council. Њихов последњи пројекат, албум „Cafe Bleu“ налази се високо на енглеској топ листи, а једном од промоционалних наступа присуствовао је и наш фото-репортер Бранислав Рашић и начинио овај снимак.

КАТРИНА СА ТАЛАСИМА

Једна од најпопуларнијих песама на таласима београдских радиостаница почетком ове године била је композиција „Que Te Quiero“ сасвим непознатог састава Katrina And The Waves. Група је настала удруживањем двојице Енглез, бивших чланова групе Waves, гитаристе Кимберлија Руа и бубњара Алекса Купера са двоје младих Американаца, басистом Винсом Де Ла Крузом и певачицом Катрином Лесканић. Оваква комбинација одредила је и звук групе који је нешто између америчке и енглеске продукције. „Que Te Quiero“ је њихов први сингл и најавио је албум који је већ увелико завршен.

РОК ДАТУМ

11. мај 1953.

Рођен Ђорђе Балашевић, освајач неких песничких признања и несуджени центарфор фудбалске репрезентације. У двадесет и петој сниму песму „У раздјељак те љубим“ и, једном заувек, постаје незаменљив општи љубимац. Све што је певао продало се у златним tiraжима и поставило га на јединствену позицију унутар домаће сцене.

● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интер

ПРОМУЋУРНО „ЛУДИЛО“

Смех – то је све што се од њих може очекивати. И после шест година заједничког рада чланови групе Madness су још увек пуни ентузијазма и идеја за нове песме, гетове, наступе... Од „лоших момака“ из Северног Лондона они су сазрели у једну од најатрактивнијих постава енглеске поп музике. У паузи између две канонаде смеха сопственим вицецима Грахам „Сагс“ Мекферсон нашао је даха да одговори на неколико питања.

● Да ли је још увек забавно бити у Madness?

– Да, задивљујуће забавно. Ја још увек уживам у свему овоме и размишљајем о врло далекај будућности групе. Чудно је што смо ми сад нека „стара снага“ у року и необично ми је да из ове перспективе гледам нове групе које тек улазе на сцену са тим истим ентузијазмом за посао. Ентузијазам за посао – то је нешто што се временом изгуби, али ми смо још увек заједно и то сигурно нешто значи.

● Како сте реаговали на одлазак Мајка Барсона из групе?

– То је било 4. октобра 1983. Имали смо паузу на проби и ја сам отишао да направим чај. Вратио сам се, ставио шоље на сто, а Мајк је стајао са врло озбиљном гримасом на лицу. Рекао је (цитирам): „После овог албума напуштам групу, ви ниткови!“ Када је то саопштио, цела каријера групе ми је прошла кроз главу, као оно што причају о умирању – да ти се врати филм читавог живота. То је веома уздрмало наше самопоуздање. Месец дана смо били као безглави пилићи, али временом су све ствари дошле на своје место. Имамо још поверења у себе, а са Мајком још увек контактирамо. Уосталом, познајемо се толико година...

● Зашто оснивате своју диско кућу?

– То је природан напредак. Имамо свој студио и срећемо пуно људи са којима се слажемо и са којима би волели нешто да урадимо. Посвећујемо се продукцији, а и власници смо зграде у којој ће се компанија налазити.

● Да ли ће Madness постојати за пет година?

– Старо питање. ПЕТ МИНУТА ЋУТАЊА! Пет година ћутања за ово питање. Мислим, може ли ико нас да замисли у оквиру неке друге групе.

РОКЕНРОЛ

Књига за почетнике и рок гитаристе. Рок соло и ритам гитара. Свирање помоћу таблатурног система. Цена 600 динара. Плаћање поузећем: Драговић Новак, пострестант, 11101 Београд

СВЕ О KUNG FU-У НА СРПСКОХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ

ГАРАНТОВАНО НАЈБОЉЕ КЊИГЕ И ПРИРУЧНИЦИ ЗА САМОСТАЛНО УЧЕЊЕ KUNG FU-а И KAPATEA У КОЈИМА ТЕХНИКУ ДЕМОСТРИРАЈУ НАЈВЕЋИ СТРУЧНАЦИ ИЗ ОВИХ СПОРТОВА

1) 116 WING TSUN KUNG FU TEХНИКА ДРВЕНЕ ПУТКЕ (ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора Yip Chun Leung Tinga садржи најсупериорније технике kung fu-а које лично демонстрира YIP MAN легендарни kung fu мајстор (учитељ Bruce Lee-а). Цена 400 динара

2) ФУЛКОНТАКТ KAPATE (KAPATE С ПУНИМ КОНТАКТОМ – ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора Б. Кулешић. С. Трунџића прва је књига о kateу с пуним контактом у нас. Има 166 страна и преко 800 фотографија у акцији. Цена 400 динара

3) KUNG FU WU SHU (ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора С. Трунџића/Б. Кулешића намењена је самоучим почетницима и онима који већ нешто знају о kung fu-у. Има 200 страна и преко 800 фотографија. Цена 400 динара

4) SVEN STAR PRAYING MANTIE („БОГОМОЉКА“ KUNG FU) НОВА КЊИГА аутора Leung Tinga описује у детаље чувени стил kung fu-а из САОЛИН манастира на 200 страна и преко 600 фотографија. Цена 500 динара

5) KUNG FU WING TSUN KUEN (ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора Leung Tinga мајмут енциклопедија kung fu-а приручник који погодном методом учења и вежбања чини kung fu приступачан свима. Супервелики формат има 323 стране и преко 1.300 слика. Цена 700 динара

Све наведене књиге можете набавити једино ПОУЗЕЋЕМ (ПЛАЋАЊЕ ПОШТАРУ) ПРЕКО KUNG FU KWO-ON ПОШТАНСКИ ФАХ 17. 41410 – ВЕЛИКА ГОРИЦА. Молимо вас своју адресу напишите штампаним словима и читљиво. Испорука одмах.

ШКОЛА ГИТАРЕ

1 Акорди – Теорија – Мелодије
2 Тотално свирање
3 Модерна музика хитови рок – I и II део
Сваки приручник по 240 дин. Попуст 70 дин. за сваки следећи наручени приручник.
Плаћање поштару Василевић Милун, пострестант 11101 Београд

DJACKI ILLUSTROVANI KOLOR

SPOTREKAR

КОЈИ СЕ I VAS ОДУШЕВИТИ

POKAL I DUHOVI SADRŽATI SUKLE I SUPER KOLORI

PO ŽELJI I KULS DEVOJČICA I DEČAKA

134 UMETNIČKI OBRADENE STRANE ZA UPIS PORUKA I USPOMENA • TVRDI POVEZ, SIVENO KONCEM, KORICE PRESVUCENE, ZLATOTISK • KVALITETNA IZRADA, LEP IZGLEDE, TRAJNA ŽIVOTNA VREDNOST. CENA 500 DIN. PLAĆANJE POSLE PRIJEMA. PIŠITE ILI TELEFONIRAJTE ŠALJEMO ODMAH O NAŠEM TROŠKU.

EURO-KNJIGA

11030 BEOGRAD FAX 35

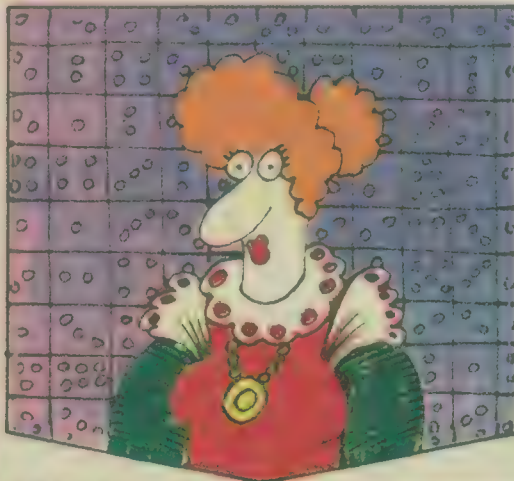
Tel. 541-684.

ПРВИ ПРОГРАМЕР

ЈЕНОСМОСУЊУ

**ЗВАЛА СЕ ЛЕДИ ЛАВЛЕЈС, ЖИВЕЛА
ЈЕ У ДЕВЕТНАЕСТОМ ВЕКУ И БИЛА
КЋИ СЛАВНОГ ЕНГЛЕСКОГ ПЕСНИКА
БАЈРОНА**

Да је британска влада хтела да финансира изум математичара Чарлса Бебиџа (1792–1871), далеки предак модерног компјутера, назван АНАЛИТИЧКА МАШИНА, при-
мао би податке преко избушених картица, изводио аритметичке операције и чувао информације у меморији или такозваној банци података. Овако, остао је само визионарски пројекат на папиру. Талентована математичарка леди Лавлејс направила је више програма за машину која није угледала светлост дана и тако остала забележена као први компјутерски програмер на свету.

Ја Марк I

Хауард Ејкин са Харвардског универзитета изумео је 1937. године први аутоматски дигитални компјутер који је компанија „Интернешнал бизнис машинз“ реализовала 1944. назвавши га МАРК I. Овај компјутер, употребљаван за израчунавање балистичких података, изводио је три операције сабирања у секунди и радио брже од двадесет људи са калкулаторима што је веома споро у односу на данашње компјутере, али је у то време било право чудо од хитрине. МАРК I је био позамашан и заузимао је прилично места: био је дугачак петнаест и по, висок два и по метра и састојао се од седамсто педесет хиљада делова.

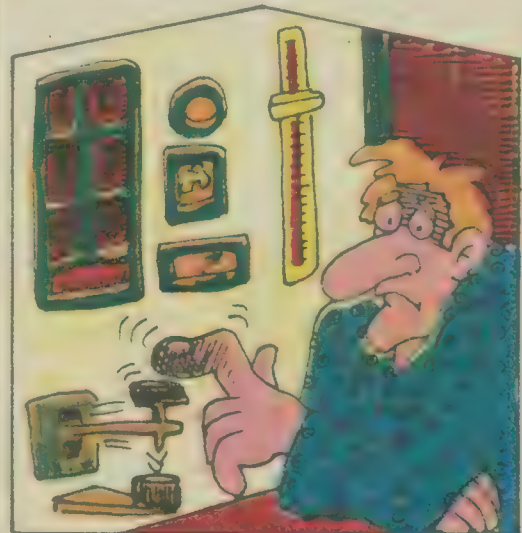
Мрак у Филаделфији

Први електронски компјутер на свету по имену ЕНИАК – скраћеница за електронски нумерички интегратор и калкулатор – направљен је непуне две године после МАРКА I, али га је у брзини преишао хиљадама пута. Он је, на пример, за једну секунду изводио пет хиљада операција сабирања. И ЕНИАК је био прави џин: тежио је, заједно са својих осамнаест хиљада вакуумских цеви, преко тридесет тона и заузимао простор од хиљаду и четири стотине квадратних метара. Овај компјутер којим је започела електронска ера на том пољу направљен је на Универзитету Пенсилванија у Филаделфији према нацрти-
ма физичара Џона Мочлија и инжењера Преспера Екерта. Прича се да су сва светла широм Филаделфије затреперила и потамнила када је ЕНИАК први пут укључен.

На изложби, у заслуженој пензији

Универзални аутоматски компјутер УНИВАК I који је примао податке преко тастера предат је америчкој влади 1951. године да би се што брже обавио попис становништва. Захваљујући њему људима запосленим на овом гламазном послу скраћен је рад са двеста хиљада на свега двадесет осам хиљада сати. Трећег октобра 1963. УНИВАК I је отишао у заслужену пензију после радног века од седамдесет три хиљаде часова. Данас се може видети као сталан експонат у Смит-сонијанском институту у Вашингтону.

ПИ компјутер победио Архимеда

У књизи „Математика и машта“ изdatoј 1940. године Едвард Кеснер и Џемс Њумен написали су: „Чак и данас израчунавање броја π са хиљаду тачних децимала трајало би пуних десет година“. Двадесет једну годину касније један од компјутера у Центру података компаније IBM израчунао је број π до сто хиљада две стотине шездесет петог тачног децимала за округло осам сати и четрдесет три минута и због тога добио име ПИ КОМПЈУТЕР. (Да вас подсетимо: π , обично обележен грчким словом, у математици је ознака за ирационалан број који изражава однос дужине круга према његовом пречнику. Славни Архимед га је израчунао са четири тачна децимала, а Лудолф са тридесет два па се обично и зове Лудолфов број. У нормалној пракси његова вредност се узимао као 3.14).

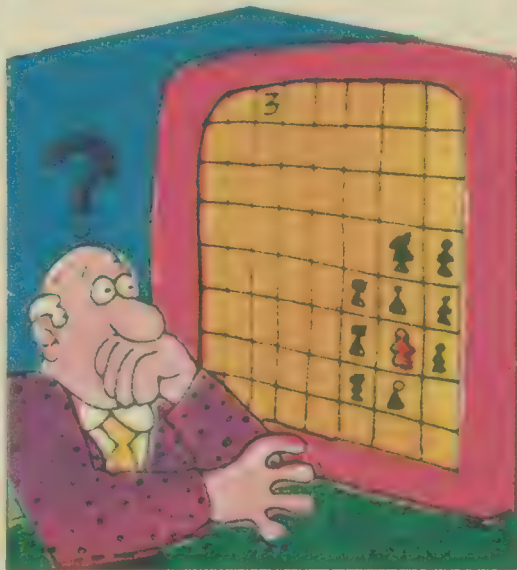

Модел за даме

Компјутер IBM 704 програмиран за игру „даме“ одиграо је 1955. године партију са извесним Самјуелсом и за трен га победио. Године 1962. електронски компјутер IBM 7014 до ногу је потукао америчког шампиона „дама“ Роберта Нилија у Јорктаун Хајцу, држава Њујорк. Шампион је после игре изјавио: „Овакву конкуренцију никад нисам доживео од људи, а последњу игру изгубио сам 1954“.

Компјутер лично присутан

Компјутерски програм који је саставио студент Ричард Гринблат 1967. године први је на свету добио меч на турниру против човека. Овај програм, назван МЕКХЕК, груба је верзија у поређењу са каснијим који су добијали шаховске партије против врхунских играча. Тако је, на пример, ЧЕС 4.5 – дело Дејвија Слејта и Лерија Еткина – однео победу у свакој партији на турниру у Сараготи, држава Калифорнија, 1976. Две године касније микрокомпјутер кућне израде, резултат даноноћног шестомесечног рада, био је апсолутни победник првог шаховског турнира у историји на коме су учествовали само компјутери и, према правилима, морали да буду и лично присутни.

Узбуна при слетању на Месец

Док се јула 1969. капсула „Игл“ (орао) са првом људском посадом која ће крочити на Месец приближавала тлу нашег сателита, компјутер постављен да управља слетањем одједном је почео да даје знак за узбуну показујући да је летелица преоптерећена. Астронаути Нил Армстронг и Едвин Олдрин сместа су предузели све што је за такав случај било предвиђено и телеметером послали податке контролном центру у Хјустону. Касније је утврђено да су за лажну узбуну криве сметње на радарском систему које су се грешком умешале у компјутерска посла

Мерион је била љубоморна

Шендон Клајн је 1973. године програмирао компјутер за писање детективских прича од две хиљаде сто речи. Судећи по следећем компјутерском одломку људи још увек то раде много боље: „Џемс је позвао госпођу Баксли. Џемс воли госпођу Баксли. Госпођа Баксли воли Џемса. Госпођа Баксли је била са Џемсом у хотелу. Госпођа је седела близу Џемса. Џемс је нежно загрлио госпођу Баксли. Мерион их је пратила. Мерион је све видела. Мерион је била љубоморна“.

Компјутер није оптужен

Компјутерски аналитичар Марк Рифкин извео је једну од најкрупнијих и свакако најнеобичнију пљачку у историји пребацивши помоћу компјутера десет милиона двеста хиљада долара из банке Секјурити Пацифик у Лос Анђелесу на свој рачун отворен у Швајцарској. Не могавши да свој „професионални подвиг“ задржи само за себе, Рифкин је једном бизнисмену натукнуо пар битних појединости, сасвим довољно да овај одмах позове Федерални истражни биро. Спретни аналитичар је ухапшен петог новембра 1978. године. Чим се, уз положену кауцију, нашао на слободи, Рифкин је поновио „трансакцију“, овога пута са скромнијом сумом од педесет милиона долара. Како се налазио под присмотром, сместа је откривен и поново стрпан у затвор, а марта 1979. осуђен на осам година. Компјутер саучесник није оптужен. Рифкинов систем богаћења допао се многим и данас се предузимају сложене мере да би се банке, компаније и појединци заштитили од све чешћих компјутерских крађа.

Жете

Радна организација **Жете** у оквиру своје разноврсне издавачке делатности ПРЕПОРУЧУЈЕ ВАМ ИЗДАЊА за дечији узраст основног образовања.

1. Перо Зубац ШТО СЕ НА МЕ ДАРЈА ЛЈУТИ	150.-
2. Слободан Станишић ПЛАВЕ ШАРГАРЕПЕ	145.-
3. Славко Прегл: ГЕНИЈЕ И ГЕНИЈАЛЦИ	100.-
4. Мирослав Антић: СВАШТА УМЕМ	160.-
5. Милован Витезовић: АНТОЛОГИЈА САВРЕМЕНЕ СРПСКЕ ПРИЧЕ О ДЕТИЊСТВУ	600.-
6. Драгиша Пењин: КРАЈ АВГУСТА	230.-
7. Мирослав Настасијевић: УЗМИ ВЕЛИКИ ЕКСЕР	300.-
8. Драгомир Брајковић: ЛОЛА И 7 СЕКРЕТАРА СКОЈ-а	80.-
9. Перо Зубац ПИСМА ПОВЕРЉИВА	80.-
10. Владимир Андрић ЧЕТИРИ ВРЕДНА ПАТУЉКА	120.-
11. Зоран Станојевић: ЗЕЦИ, ПЕЦИ, ПЕЦ	120.-
12. Војислав Ивановић: МИШЈЕ ПРИЧЕ	120.-
13. Влада Стојиљковић: ТРБОКЉУН	120.-
14. Јелена и Србољуб Коцадиновић	
15. Слава Вујовић: ЉУДИ ИЗА ДРЕСА СУНЧАНО ЈЕДРО	120.-
16. Александар Маринковић: АТЛЕТИКА ЗА НАЈМЛАЂЕ	250.-
17. Слободан Стојановић: УЧИТЕЉ (ИДЕМО ДАЉЕ)	300.-
18. Џон Вуден: МОДЕРНА КОШАРКА	120.-
19. Александар Маринковић: Народне игре Југославије плоче	1.200.-
Александар Маринковић: Народне игре Југославије касете	2.500.-
20. Воја Марјановић: ОГЛЕДАЛО ДЕТИЊСТВА	2.000.-
21. Томислав Ракочевић: ОДЛУЧУЈУЋЕ БИТКЕ (Неретва, Кадињача, Сутјеска, Дрвар, Козара)	500.-
22. Томислав Ракочевић: ИЗГУБЉЕНА ДЕВОЈЧИЦА	100.-
23. Раде Петровић: КОШАРКАШКА ПРАВИЛА	30.-
	150.-

ШКОЛЕ, БАЧКЕ ЗАДРУГЕ,
БИБЛИОТЕКЕ
ПОПУСТ 20%

НИШРО „Ј Е Ж“ ЈУР Специјалних издања
Београд Војводе Степе 89 телефон 491-931, 492-075

НАРУЧБЕНИЦА

Неопозиво поручујем књиге под редним бројем _____

Износ вредности уплатићу одједанпут поузећем (плаћање поштару приликом пријема књига)

За радне организације плаћање фактуре вирманом у законском року

Књиге се испоручују одмах

У случају спора надлежан је одговарајући суд у Београду

Наручилац _____

Место и број поште _____

Улица и број _____

Телефон _____

У _____

Дана _____ м п (својеручни потпис наручиоца)

КЊИГЕ ЗА ВАШ УСПЕХ У ЖИВОТУ...

1. A. M. Semorie:

„И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕР ПАМЋЕЊЕ“

У издање. Програмирани приручник технике памћења и учења, којим можете вишеструко повећати своје памћење и способност учења.

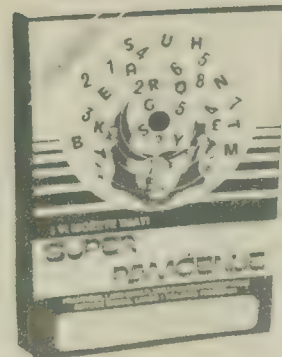
И књига - „МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ ПАМЋЕЊА“ (202 стр.) Дин 500.-

Или књига „ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА“ 228 стр.) Дин 500.-

ПРАКТИЧНЕ ЛАКО СХВАТЉИВЕ И СВИМА ПРИСТУПАЧНЕ МЕТОДЕ БРЗОГ, ЛАКОГ И ТРАЈНОГ УЧЕЊА И ПАМЋЕЊА свих врста података и знања

Комплет (обе књиге заједно) Дин 900.-

Формат 17 x 24 cm 430 стр преко 150 илустрација 15 самотестова

2. S. Yesudian - E. Haich:
„ЈОГА И СПОРТ“

Комплетан практичан и веома приступачан приручник НАТНА ЈОГЕ, древне и широм света потврђене јединствене уметности Истока стицања и очувања доброг здравља током целог живота

Ко жели ДОБРО ЗДРАВЉЕ ЛЕПУ ЛИНИЈУ ПСИХИЧКИ МИР И СНАГУ треба да проучи ову веома распрострањену књигу преведену на 19 језика света у преко два милиона примерака

Цена Дин 500.-, ципни формат 224 стр преко 70 илустрација

3. S. Yesudian:

„ЈОГА И ЗДРАВЉЕ“

- Виши курс НАТНА ЈОГЕ, наставак књиге „ЈОГА И СПОРТ“

Програмирани приручник примене најбољих метода Nathe Joge за сваку седмицу у години. СПЕЦИЈАЛНИ РЕГИСТАР И ДИЈАГНОСТИЧКИ ИНДЕКС за преко 140 обољења омогућују ефикасну примену најбољих метода за поједине органе и обољења

Цена Дин 500.-, ципни формат 220 стр преко 250 илустрација

Комплет (обе књиге „ЈОГА И СПОРТ“ и „ЈОГА И ЗДРАВЉЕ“ заједно) Дин 900.-

Све су књиге штампане латиницом на фином офсет папиру са корицама у више боја
ГАРАНЦИЈА Сваком незадовољном читаоцу наших књига одмах враћамо новац, ако неоштећену књигу врати у року од 5 дана након пријема Код испорука за иностранство зарачунавамо поштарину и паковање

БИБЛИОТЕКА
САЗНАЊА

НАРУЧБЕНИЦА ПОЛ. ЗАБ. - 1984.

1 СУПЕРПАМЋЕЊЕ

Ком

2 ЈОГА И СПОРТ

Ком

3 ЈОГА И ЗДРАВЉЕ

Ком

АДРЕСА НАРУЧИОЦА (испуни читко, штампаним словима)

Име и презиме _____

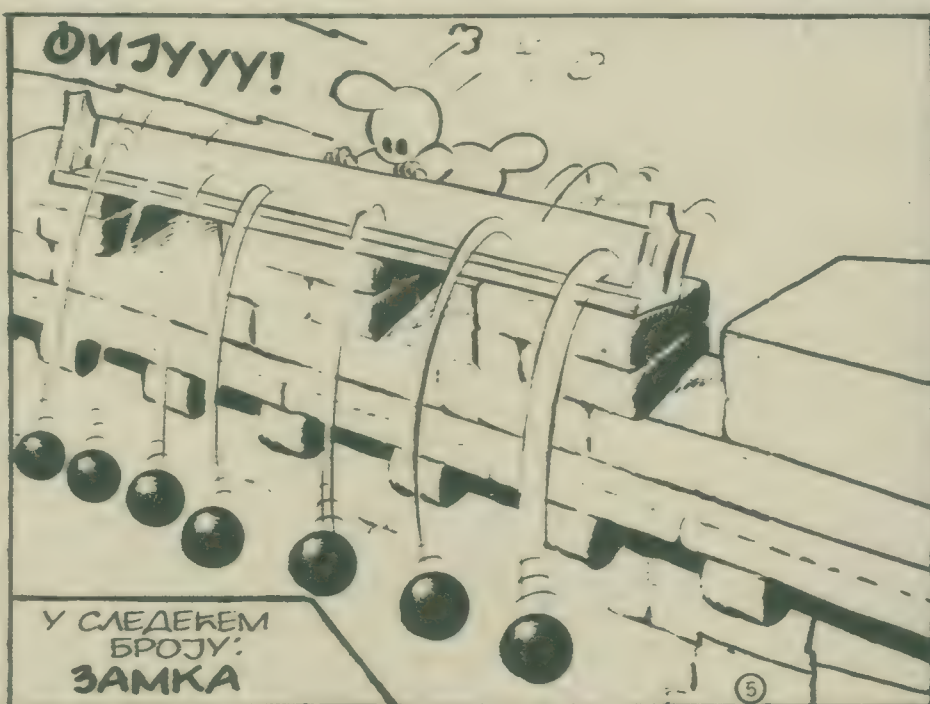
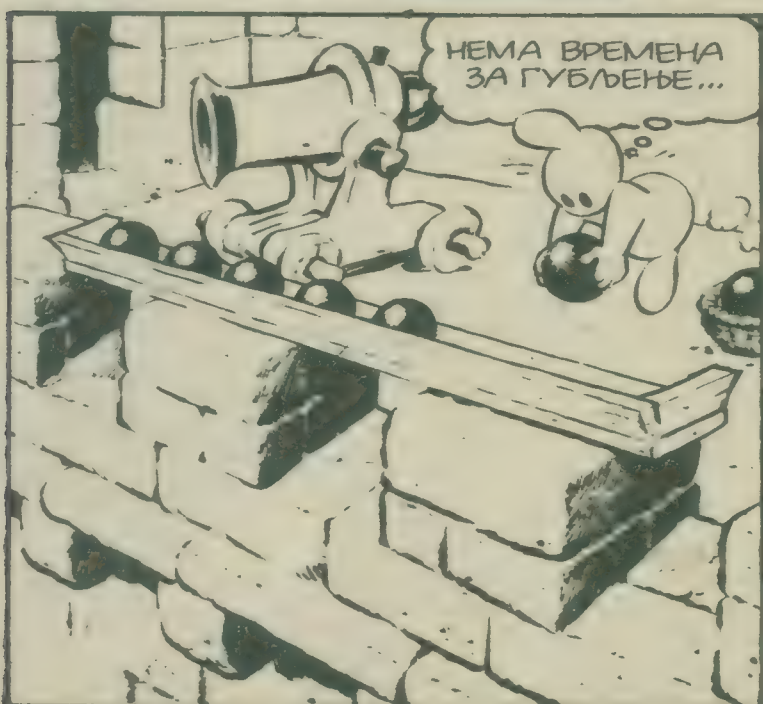
Улица и број _____

Пошт бр и место _____

КЊИГЕ ПЛАЋАТЕ ПОУЗЕЋЕМ - ПОШТРУ КОД ПРЕУЗИМАЊА

Наручите на адресу
„БИБЛИОТЕКА САЗНАЊА“ п.п. 20/70, 11031 БЕОГРАД 8.

АРТУР, НЕСТАШНИ ДУХ: СПАСИЛАЦ УЖЕТВЕ

КАРДЕНАСОВО ОТКРИЋЕ

ПРИРОДНИ
ФЕНОМЕНИ

ПОСЛЕ ПОСЕТЕ
ВЕЛИКОМ КАЊОНУ У
САВЕЗНОЈ
АМЕРИЧКОЈ ДРЖАВИ
АРИЗОНИ ЕНГЛЕСКИ
ПИСАЦ ПРИСТЛИ ЈЕ
НАПИСАО: „ОНИ КОЈИ
ГА НИСУ ВИДЕЛИ
НЕЋЕ ПОВЕРОВАТИ У
ОПИС. ОНИ КОЈИ СУ
ГА ВИДЕЛИ ЗНАЈУ ДА
СЕ НЕ МОЖЕ
ОПИСАТИ“.

Када су Пристлија довели на ивицу Великог кањона – устукнуо је. Призор је био и величанствен и застрашујући. Провалија испод њега суревала се читавих 1500 метара а на дну је вијугала река Колорадо. Бука вртлога и слапова одбијала се од зидова кањона и изазивала мешавину необичних шумава. Иако је био сунчан дан, у деловима клисуре владала је **ТАМА**.

Стојећи на широком каменитом платоу књижевник је имао утисак да се земља распукла, а пукотина нестајала на хоризонту као да нема краја. Провели су га кањоном. Није крио запрепашћење. Асоцијација на један библијски мотив јавила се спонтано.

– Ово је пејзаж за Страшни суд! – узвикнуо је.

Књижевник није знао да се први белац који је открио Велики кањон том приликом уплашио насмрт.

**Брзином пушчаног
танета**

Белац се звао Гарсија Лопез де Карденас. Припадао је групи Васка де Коронада која је 1542. у том крају трагала за златом. Једног дана Карденас је накратко напустио логор и на коњу тумарао по околини. Кажу, задрмао је у седлу. Тргао се када је коњ стао; животиња није хтела даље. Сјахао је и после двадесетак метара нашао се на ивици платоа. Испод њега пружао се уски канал којим је текла река. Канал налик на цев (на шпанском – канон) изазвао је у њему велики страх. Хтео је да узмакне и потрчи назад, али му се чинило да на ногама има окове.

Опис који је Карденас дао, потврдио је 1869. ветеран америчког грађанског рата мајор Џон Весли Пауел. И не само то: мада без једне руке, Пауел је први темељно прокрстарио Великим кањоном. Била је то велика храброст јер је клисура и после Карденасовог открића остала тајанствена – од ње су зазирали и Индијанци и колонизатори Диљега запада.

Гранд или Велики кањон кроз који тече Црвена река или Колорадо није чудо природе само по величини. Једноставно, тако што не постоји било где на Земљиној кугли. Ту се прелама светлост стварајући изузетне оптичке ефекте, сударају ваздушне струје, нагло смењују дубоке сенке и сунчеви зраци, пролама хук воде изазивајући утисак језе, срећу ретке животиње. Најзад, ту се живот губи. Јер, Велики кањон није само разгледница за радознале посетиоце већ и велика опасност.

Кањон је дугачак 350 ки-

У кањон се може стићи хеликоптером,
кануом низ реку или на коњу.

лометара, а дубок између 1200 и 1500 метара. Највећа ширина износи 29, најмања 6,5 километара, док на самом дну, речно корито једва достиже ширину од 90 метара. И то је много. Гледано саивице кањона, Колорадо личи на поточић! За време ниског водостаја местимично и нема више воде од потока. Али, кад река надође!

Река се кроз кањон на махове лењо вуче, да би већ иза прве олује поди-

љала. Тада тече, није измишљотина – људи су мерили – готово брзином пушчаног танета. Пошто дуж целог кањона постоји 50 окука „на лакат“ није тешко замислити какву буку ствара када наиђе на такву кривину!

Велики кањон је змијолико „урезан“ у Кокочин плато у савезној америчкој држави Аризони. Цео посао обавио је Колорадо, а претпоставља се да се пре 50 милиона година плато

Дубина кањона је између 1200 и 1500 метара, ширина између 29 и 6,5 километара, док речно корито једва достиже ширину од 90 метара.

сам од себе још више издигао. Но, вода и облаци које је пред собом котрљала чинили су своје. Прошли су милиони година и настао је кањон. Стеновити слојеви који тако рећи вертикално падају у дубину, пружају изванредне геолошке податке. У том пресеку могу се видети све формације од камбријума до терцијера. У целој области кањона откривено је 800 археолошких налазишта!

Ништа без мазге

Ако туриста на дну кањона очекује дебелу хладовину – превариће се! Ту је лети паклена врућина. Идући навише наилази се на пријатнију климу, бујнију вегетацију и разноврснији животињски свет. Следећи такав редослед, на платоу би требало да влада бар умерена клима. Ни говора: права је пустињска! И то само лети, зими на платоу веје снег као у Сибиру!

Великом кањону се прилази са две стране – северне и јужне. У свакодневном говору та два правца се називају ивице, па је тако за један део кањона настао израз јужна, а за други – северна ивица.

ки кањон преко целе године. Услуге пружа туристичка агенција у насељу на јужној ивици. До насеља се стиже асфалтним путем или авионом до оближњег аеродрома који лежи на надморској висини од 1800 метара!

У кањон се може сићи хеликоптером, кануом низ реку до ранча, или на мазги. Може се и пешице, али је за тај подухват потребна изузетна снага, добра оријентација и пун ранац. Додуше, стазе су обележене, али је веома ризично силазити без водича. Дневна светлост у појединим секторима кањона брзо замире, а тама зна да буде погубна. Многи су завршили на литицама.

Мазге су незаменљиве. Изнајмљују се по цени од око 800 хиљада старих динара на дан. Не само да су издржљиве, већ изврсно познају терен. У овом другом понекад надмашују водиче! До данас се ниједна мазга није изгубила, страдало их је мало, углавном их је људска тврдоглавост отерала у понор. Готово свака делује поспано, али када крене низ стазе према дну постаје узор снажљивости.

Велики кањон се може

Велики кањон је место од којег су зазирали и Индијанци и колонизатори Дивљег запада.

Јужна лежи на мањој надморској висини, приступачнија је за спуштање на дно, туристи с те стране и крећу у обилазак Великог кањона. На дну јужне ивице једна породица је чак подигла ранч, у ствари хотел у којем издаје собе за преноћиште: резервација се мора извршити бар пола године раније!

Дужина проходности кањона којом се туристи крећу износи само четрдесетак километара.

Посетиоци походе Вели-

разгледати и из такси-авиона. Цена је папрена: око 500 хиљада старих динара на час! Авион не сме да лети кањоном. Понекад се неки пилот одважи на тако нешто и обично изгуби или живот или летачку дозволу. Вожња кануом дуж целог тока Колорада кроз кањон искључена је. Многи авантуристи су покушали – мало их је успело. Триста педесет километара између литица је пут кроз пакао.

Припремио:
М. Тодоровић

Боб Шо

ТЕЛЕКОМЕРЦ ТРИ

Четири дана после меденог месеца Тед Тримбл се вратио кући са голфа и открио да га је жена преварила. Доказ је стајао пред вратима наочиглед целом свету.

– Зашто си то учинила, Меги? – упитао је жену слажући претерано споро штапове за голф у један угао. Није се мрштио, није подизао глас, претварао се као да није доживео убиствени шок. Желео је да добије одговор који би га разуберио и убедио да је реч о неспоразуму.

Али, Меги се насмешила сасвим мирно и равнодушно, и слегнувши раменима рекла:

– Нисам могла да одолим.

Тед је пришао прозору да боље осмотри корпус деликти. Црни турбо кадилак, дугачак колико и кућа, пресијавао се на залазећем сунцу као пантер спреман за скок.

– Меги – рекао је Тед мирно – сви понекад имају сличне нагоне, али нормалан свет уме да се контролише.

– А ја не – одговорила је Меги као да се ништа није догодило. – Чим видим нешто што ми се допада, одмах морам да га купим!

– Схватам – одговорио јој је муж и отишао у кухињу, узео из фрижидера конзерву пива и отпио гутљај. Затим је у тишини размислио о женином неверству.

После смрти родитеља Меги је наследила око триста хиљада долара. Плодови овог капитала били су довољни да она и Тед проведу живот не радећи ништа у релативном благостању. Од самог почетка одлучили су да не дирају главницу како би задржали пристојне камате.

Тед је био леп момак и добро је знао да је могао да се ожени датеко богатије, али није трпео хировите милионерке и дечачке снове да поседује приватни авион и јахту одавно је одбацио у замену за сигурност да никада не буде принуђен да ради. Свим срцем је био спреман да се држи договора о главници. По њему, брак је био света веза.

Невоља је била у томе што Меги није делила његове узвишене принципе. За само једно постеподне бацила је кроз прозор добар део њихове имовине. Тед је бесно стегао конзерву и мало пива штринуло је по поду кухиње. Затим се снагом воље прибрао и ушао у салон.

– Овога пута ти опраштам, Меги – рекао је великодушно. Неће ми шкодити да ме виде у луксузном аутомобилу, али ми мораш обећати да то више нећеш чинити.

– Наравно, срце – обећала је Меги равнодушним гласом који Теду није уливао много поверења, а затим се удубила у блиставе странице неког тродимензионалног часописа за жене.

Два дана касније, вративши се са напорног јутарњег пливања, Тед се уверио да његове најцрње слутње нису биле неосноване. На Мегиној руци пресијавала се наруквица од венеријанског злата које је имало зеленкасте нијансе и коштало десет пута више од земаљског.

– Па, обећала сам ти да више нећу куповати аутомобиле – правдала се она. – Ово није аутомобил.

– Није аутомобил, али ми то себи не можемо да приушtimo. Пропашиће нам све инвестиције.

– Зар злато није добра инвестиција?

– Ово злато није. Зар баш никад не читаш озбиљне новине? Чим се велики космички бродови врате са Марса и Венере пуни злата, биће га као блата и цена ће му пасти.

Меги је у неверици напућила уста, али се није узрујала.

– Било ми је досадно – рекла је тек да нешто каже. – Мужеви мојих пријатељица седе код куће и праве им друштво.

Тед је био запрепашћен.

– Досађивала си се? Па зар не схваташ да ја падам на нос да бих одржао телесну кондицију док та господа буље у телевизор и гоје се? Дужност број један сваког мужа је да остане у форми и сачува младост.

– Господе, шта сам учинила! – уздахнула је Меги.

Два дана касније, док је Тед напорно вестлао, Меги је купила визонску бунду која је коштала колико кадилак и наруквица заједно. Тед је на изглед хладнокрвно погледао рачун, повукао се у кухињу и од немоћног беса рукама искривно неколико ножева и виљушака. Када се приморио, ушао је у салон и стидљиво се осмехујући погледао жену.

КАД ГОД КУПИТЕ НЕКИ НОВИ АПАРАТ ЗА ДОМАЋИНСТВО, ДОБРО ПРОУЧИТЕ КЊИЖИЦУ С УПУТСТВИМА.

– Знаш, пало ми је на памет да сам те у последње време мало запостављао. Вечерас те изводим у најлепши локал у граду.

Када су се вратили и кад је Тед закључио да је Меги довољно пијана да није свесна шта се догађа, узео ју је у загрљај и са трећег спрата бацио кроз прозор спаваће собе.

Али, ударац о тло није убио Меги, само јој је страдала кичма и ноге су јој остале заувек парализоване. До краја живота била је осуђена на инвалидску столицу са точковима. Како је њихова кућа била узана, са високим плафонима и степеницама испред главног улаза, Тед је био

Тед је наслутио клопку, али су му се по глави мотали космички бродови пуни злата са Венере које тада неће вредети ништа и прогутао је мачак.

– Дабоме, телевизор по твојем укусу. Знаш, ужасно ми је што си прикована за ту проклету столицу.

– Право си срце, Тед. Желим Телекомерц Три.

Тед је разочарано прогутао пљувачку. Мрзео је телевизију сматрајући да она слаби физичку и умну моћ људи и није много знао о најновијим достигнућима на том пољу. Али, за Телекомерц Три, је чуо.

Телевизор су наручили истога дана. Тада је ухватило црно очајање када су дошли техничари и мајстори који су покрај једног зида салона, сада премештеног у приземље, направили подијум два и по са два и по метра. Затим су испод подијума прокопали патос и безбројним цевима, жицама и управљачима таласних дужина повезали телевизор са банком сировина инсталираном у подруму. За четири сата све је било готово и један виши службеник Телекомерца предао је Меги, не обраћајући на Тед никакву пажњу, књижицу са упутствима и телеуправљач.

– Управљач служи за паљење, гашење и бирање канала.

– Сјајно, а када ће рекламе? – питала је Меги.

– У свако доба, госпођо – одговорио је службеник и дотакао дугме на даљинском управљачу. На подијуму се, као да је од крви и меса појавио згодан поцрнео младић у купаћем костиму. Седео је на лигештулу, на плажи поред мора које је деловало невероватно право, држећи у једној руци боцу, а у другој чашу пуну искричаве течности.

Тед је задрхтао – у соби је мирисало на море и поморанце. Прегледао је подијум и све рупице на њему али није нашао ни капи воде, ни трага некаквог гаса.

– ...Што не уживате као ја? – говорио је младић-слика са подијума. – Зашто не бисте попили чашу сока „тингл“?

– Да поручимо? – упитала је Меги усхићено.

– Само ако заиста желите. Увек упозоравамо своје муштерије да наручују само оно што им је заиста потребно – одговорио је службеник Телекомерца.

– Увек пијемо „тингл“ – изјавила је Меги.

– Није истина! – узвикнуо је Тед. Прекасно. Меги је већ притиснула дугме за пријем и на подијуму се, долазећи са узлазне рампе, створио сандук сока „тингл“ са двана-

ест боца. У ваздуху се на трен осе-
тио мирис озона.

Службеник је узео једну боцу и
пружио је Меги. Меги је сркнула и
озарена лица изјавила:

- Савршено. Укусније него из
радње!

- Наравно да је укусније - важно
ће службеник. - Производи у рад-
њама стари су више недеља или чак
месеци, а све што добијате од теле-
комерца прави се одмах, чим при-
тиснете дугме.

- Како је то могуће? - свађалач-
ки је упитао Тед коме се чинило да
је предуго ћутао. - Колико ја знам
станица за одашиљање мора да
има сандук са боцама сока „тингл“.
Сандук се подвргава рендгенским
зрацима и његова молекуларна
структура шаље каналом који нема
везе са каналом за програме и рек-
ламне.

- Тачно, али...

- Ако неко притисне дугме за
пријем - настављао је Тед - молеку-
ларна шема која се у том тренутку
шаље ступа у дејство и прави дуп-
ликат жељеног производа употреб-
љавајући сировине из складишта
које сте управо инсталирали у под-
руму. Јесам ли у праву?

- Да, али...

- Па ко нам онда гарантује да
овај сандук са соковима није месе-
цима стајао у вашој отпремној ста-
ници?

- Гарантује вам компанија Теле-
комерц која одговара за све што
стоји у књизи са упутствима - увре-
ђено му је одговорио службеник.

- Ох, погледајте, чоколадне бом-
боне са ликером! - узвикнула је Ме-
ги. - Откад их нисам јела...

Тед се ухватио за главу и ис-
трчао из салона. Отишао је у
гимнастичку салу свог клуба и два
пуна сата покушавао да напорним
вежбама одагна напетост. Није по-
магало. По глави му се непрекидно
мотало да је направио неопростиву
глупост.

Кућа је била у потпуном мраку
осим салонског прозора кроз који
је допирала слаба светлост. Тед је
устрчао уз степенице, улетео у кућу
и притиснуо кваку салона. Врата се
нису отварао као да је на њих, с
друге стране, наслоњено нешто
тешко. Када је успео да провали
главу у просторију, застао му је дах
од онога што је угледао.

Меги је седела тик уз подијум и
посматрала утакмицу чамаца на
нуклеарни погон, а око ње је владао
хаос од отворених кутија, сандука и
разних пакета и хартија. У први
мах Тед је приметио три нове стоне
лампе, уметничку слику у златном
раму, разне украсе од стакла и пор-
цулана, фризеерску хаубу за суше-
ње косе, пројектор за филмове...

Једва је успео да се увуче у салон.
Меги га је приметила и угасила те-
левизор. На крилу је држала књигу
са упутствима.

- Меги, јеси ли ти при чистој
свести? Знаш ли шта радиш? Ово
нам нико не поклања. Сваки пут
кад нешто наручиш, са нашег рачу-
на у банди одбијају новац...

- Забављам се - рекла је Меги

слегнувши раменима - то ми је све
што имам од живота. Тед, срце,
треба да бацаш поглед на упутства,
ни у сну нисам сањала какве све ус-
луге пружају.

- Сада ћу да те убијем! Не волим
насиље, али немам другог избора.

- Да ниси пио, драги?

- Потпуно сам трезан и при свес-
ти - одговорио је Тед узимајући у
руке једну од нових стоних лампи.
- Кривица је донекле и моја, треба-
ло је да знам са ким имам посла. Ти
ниси одговорна особа, зрела за
брачне обавезе.

Рушећи кутије пуне боца са пар-
фемом Тед се бацио према Меги за-
махнувши тешким постољем лам-
пе. Меги је хитро померила главу и
лампа је ударила о наслон инвалид-
ске столице избацивши жену међу
кутије и пакете.

- Не прилази ми! - вриснула је
Меги стежући уз груди, као штит,
даљински управљач Телекомерца.

Тед се бацио на њу свестан дели-
ћем мозга да његова жена и даље
држи управљач и једним прстом
притиска неко црвено дугме. „Она
је непоправљиви идиот“ помислио
је спремајући се да је тресне лам-
пом.

- Баци то из руку! - зачуо је глас
из својих леђа.

Тед се окренуо и на подијуму уг-
ледао младића с аутоматским пиш-
тољем. Младић је прилазио и виде-
ло се да се не шали.

- Ко си... - Теда је од чуда издао
глас.

Незнанац се кисело осмехнуо:
- Види се да ниси проучио
књижицу са упутствима. У њој пи-
ше и о нашој новој заштитној
служби Три звезде.

- Заштитна служба? Шта ту тра-
буњаш! - промуцао је Тед.

- Да. Чим добије сигнал за хитну
помоћ, одашиљачка станица испо-
ручује наручиоцу правог човека за
такве ситуације. Рекао бих да сам
стигао у прави час.

- То уопште није могуће - изја-
вио је Тед увређено. - Немају право
на тако нешто. Градови би се напу-
нили људима у дуплику а Телеко-
мерц не сме да повећава број ста-
новника. Свет је ионако пренасе-
љен!

Преко младићевог лица прелете-
ла је сенка.

- И то је срећено - одговорио је.
- Сваки човек-дупликат пати од не-
достатка хемоглобина. У року од
неколико сати ја ћу умрети од ем-
болије што није баш нарочито весе-
ло.

Младић је подигао десну руку и
уперио пиштољ у Теда.

- Причекај мало - повикао је Тед
очајнички - нас двојица можемо да
се договоримо. Ја имам доста нов-
ца...

Незнанац га је погледао право у
очи. У гласу му се, када је прогово-
рио, осетио призвук безнађа:

- А шта ће новац једном људ-
ском дуплику? Живот ми је кра-
так и највише што могу јесте да
прође што узбудљивије.

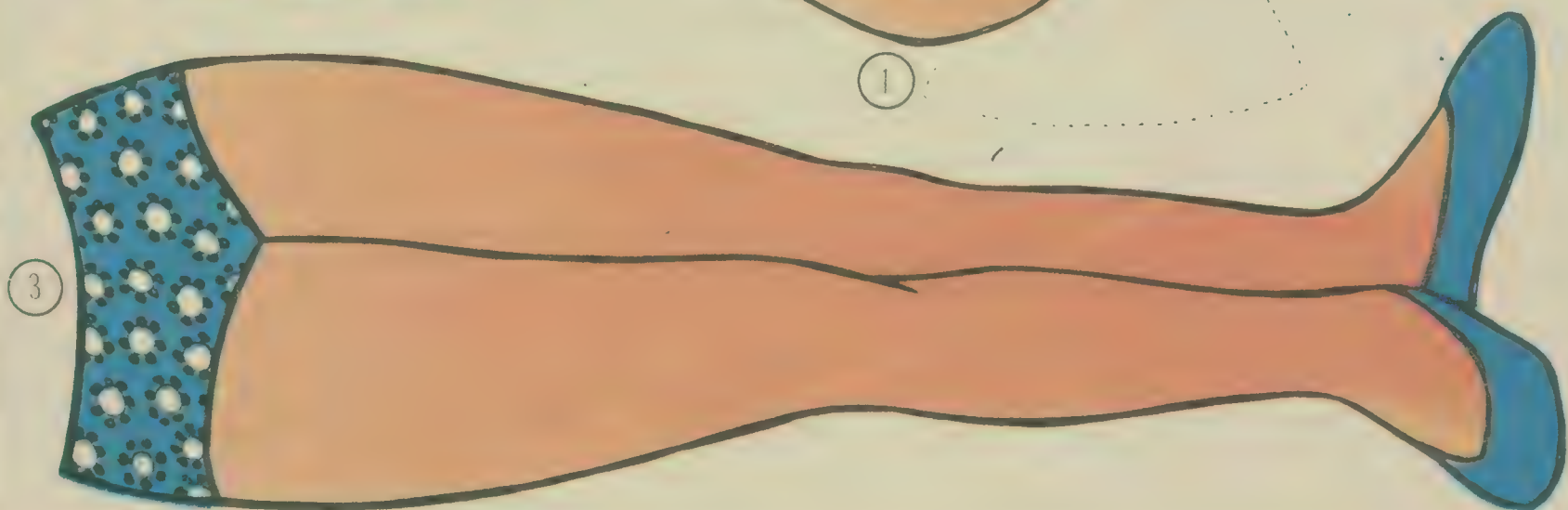
Пажљиво је нанишано Теду ме-
ђу очи и повукао обарач.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

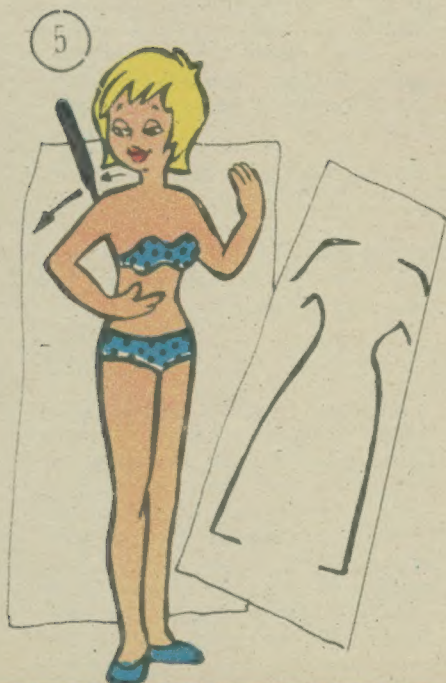
аутор	рутин- ска гим- насти- чка, на- бав	тежност у којој се отапа рида	име и презиме совјетске шахист- киње	америч- ки кос- мона- ут едвин	на- бор	подба- дан, подстре- кач	попу- ларна поп група
КРИТАР, ГОСТИО- НИЧАР							
НАШ СКУЛП- ТОР							
ВРСТА МАЈМУ- НА ПА- ВИЗА- НА							
СПРАВЕ, НАПРА- ВЕ							
НЕОБУ- ЧЕ- НИ					АНТУН НА- ЛИС		
ПОЛЕТ, ОДУШЕВ- ЉЕЊЕ					ЗНАК ЗА ТИТОГРАД	ЗНАК ЗА БОР	
КЊИЖЕВ- НИ ИСТО- РИЧАР МАТИ- ЦА				НЕОБУ- ЧЕ- НИ НЕЗГО- ДАН ДО- РАБАЈ			
"ИС- ТОК"		ЗНАК ЗА РИЗЕКС			ГРЕБЕН	ВОЗНА ЈЕДИНИ- ЦА	
СИРОВИ- НА У ПРО- ИЗВОД- ЊИ ГУ- ЛА	БЛАГО, НА- КИТ (МАБ.)					РИ- ТАМ	
ОБЛИК КАПИТА- ЛИСТИЧ- КОГ МО- НОПОЛА							
ЗАПАЉЕ- ЊЕ СРЦА							
СИЛОМ УЛАЗИ- ТИ							
МАЊА ПОСУДА ЗА ПИ- ЋЕ (МН.)					ЗНАК ЗА МЕТАР		СПИЧАН ТАЛАСИ- МА, ВА- ЛОВИТ
ЗНАК ЗА УРАН		ВЛАДИ- МИР НА- БОР			ИВАН ТОПЛАК	ПОСЕД, ИМАЊЕ	
ОЦЕНА ДЕЛА, СУД		РЕШЕЊЕ, ИСХОД					
ИГРАЧ- НИ- ЦА	"АЛУМИ- НИЈУМ"	ГРАД У ИТАЛИ- ЈИ		ФРАНЦ. РЕЖИ- СЕР, ЛУЏИ БЕЛЕЖНИК			ФРАНЦ. ПИСАН ЖАН
КЕЛВИН			ВРСТА ЖИ- ТАРИЦЕ				
"ОПАС"			КОЊ				
ИЗВОР СТАНЕ ВОДЕ, СТАНАЦ							
ИНФЕК- ЦИОНА БОЛЕСТ							
ЧАСОВ- НИК							
			ПИОНИРИ АМЕРИЧ- КЕ АВИА- ЦИЈЕ (БРАБА)				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Џејмс Дин, омалити, никакав, тремоло, р, дати, калорија,
Ван, Лам, обале, и, луцидан, тд, Того, а, Ренак, шерети, Сана, ОС, вра-
тина, ретур, л, А, Арапи, Сташа, Ин, Ива, тле, шешара, трапист, ескор-
те.

БЕБИНА МАМА

Желели сте лутку која, по величини, може да буде бебина мама и „Забавник“ вам је поклања. Пошто је та лутка већа од формата листа, нацртали смо је из три дела:

1. горњи део,
2. труп,
3. ноге.

Залепите делове као што је приказано на црт. 4, залепите лутку на чврст картон и поново је исеците. Мамина рука иде испред трупа па на њу можете да ослоните бебу, као што се види у облачићу. Осим ове хаљине и кецеље можете направити још неколико хаљина – ставите „маму“ на папир, извуците лагано оловком контуре (црт. 5) и нацртајте какав желите.

КАКО ПРЕТВОРИТИ БОГАТСТВО У ПЕРТЛУ

Двадесетих година овог века вредност акција на њујоршкој берзи вртоглаво је расла, а амерички финансијер и милионер Александар Вулкот успешним трансакцијама свакодневно зарађивао права мала богатства. Вулкот је при том необично волео да се свима хвали чудима које је тако лукаво изводио.

Онда је дошла 1929, крах њујоршке берзе и тотални крах Александра Вулкота. Неколико дана после слома, један пријатељ упитао је у шали Александра:

– Па, Алек, изводиш ли још увек чуда?
– Како да не. Ево баш ове недеље преконоћ сам претворио баснословно богатство у пар пертли за ципеле.

ЗАИСТА НЕМАМ РАЗЛОГА ДА СУМЊАМ

Северноамерички књижевник Натанијел Хоторн (1804–1864) доживео је изузетну част да му доделе једну функцију у савезној алади. На питање новинара како се осећа, писац је одговорио:

– Немам разлога да сумњам како нећу бити у стању да задовољавајуће обавим своје дужности јер уопште не знам о каквим се то дужностима ради.

ИСКЉУЧИВО У СНУ

Неки врло богати и исто толико амбициозни отац силно је желео да часове клавира његовој мезиници даје славни руски пијанист и композитор Антон Григоријевич Рубинштајн (1829–1894). У том циљу тата је ћеркицу довео маестру како би овај проценио њен таленат.

– Зна ли ваша девојчица да одсвира неко моје дело? – упитао је композитор.

– Могла би и у сну – гласио је одговор поносног оца.

Девојчица је села за клавир и одсвирала једну Рубинштајнову композицију. Благо речено, била је то права мора.

– Дакле, шта кажете? Хоћете ли је узети за ученицу? – упитао је отац зажарених очију.

– Не, док је будна – гласио је кратак одговор.

КО ЈЕ НА ТЕЛЕФОНУ

Аустријски пијаниста Артур Шнабел једног дана није могао да поднесе: лоше оцене критичара...

Његова интерпретација „Месечеве сонате“ није се допала једном критичару што је овај одмах после концерта и објавио у новинама. Шнабел је то сасвим извело из такта, утолико пре што је важио за водећег светског интерпретатора Бетовенових дела.

Уверљиву критику Артур је прочитао тек у два изјутра, али му то није сметало да сместа позове телефоном безобразника и да се продере у слушалицу:

– Ко сте ви да кажете како је Шнабел лоше свирао „Месечеву сонату“? Ја кажем да је он то урадио сјајно!

– Ко је то? – упитао је буновни критичар.

– Бетовен! – одбруси насмрт уређени Артур и залупи слушалицу.

ПОТПУНО ВАС РАЗУМЕМ

Пожалио се један писац у поодмаклим годинама енглеском књижевнику Сомерсету Моу коме је тада било пуних деведесет и осам година како критичари више уопште не узимају озбиљно његова дела.

– Виде у мени само остатак из прохујалих времена, а не савременог писца – објаснио је.

– Потпуно вас разумем – тужно уздахну Моу – и моје искуство је врло слично вашем. Њих ни најмање не импресионира оно што изађе из мог пера већ само чињенице што сам уопште у стању да га подигнем.

МАЛО ПУТЕРА?

Живот звезде некада стварно није лак. Чувена немачка певачица, сопран Лоте Леман, наступала је у једној опери са извесним јако кратковидим тенором. Све се одвијало како треба до затаорске сцене у којој му Лоте кроз решетке додаје кришку хлеба.

У правом тренутку Леманова је пружио кришку, али тенор ничим није показао да има намеру да је прихвати. Онда му је певачица буквално поднела хлеб под нос и сигурности ради још неколико пута и њиме махнула. Кратковиди и даље ништа није видео. На ивици нервног слома, певачица је, довољно гласно да је чула чак и публика на балкону, просиктала:

– Шта чекаш – да ти га намажем путером?

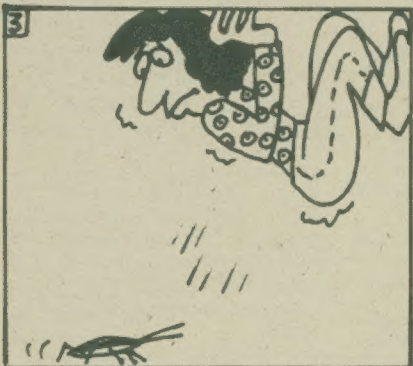

АЛЕРГИЧНЕ НА КРАСТАВАЦ

✉ Нашом зградом харају бубашвабе. Стално прскамо разним инсектицидима, али се оне опет појављују. Молим те напиши ми нешто о овим грозним бубетинама.

МИЛЕНА,
Ваљево

Вероватно ниси знала али постоји око 4000 врста бубашваба које су испитане и добиле су своја научна имена, а рачуна се да их има још око 2000. Само око десет врста ових напасника улазе у станове, а много је више оних који живе ван куће и то у тропским и суптропским крајевима. О њима

су написане читаве књиге а једна од најновијих издата је у Америци и говори о животу ових инсеката на преко 400 страница. Захваљујући томе бубашвабе спадају у најбоље проучене инсекте.

Бубашвабе припадају породици Blatidae. Прастарог су порекла и могу се наћи међу фосилима инсеката из периода карбона (геолошко раздобље које је започело приближно пре 275 милиона година, а трајало око 50 милиона година).

И „домаће“ и оне које живе у природи хране се отпаcima и трулим материјама, чешће животињског него биљног порекла. Клоне се светлости, излазе само ноћу и једу малтене све чега се домогну.

У сезони размножавања која се протеже на летње месеце женке носе на задњем крају стомака јајне опне тамносмеђе боје. После неколико дана остављају их на скривеним местима. Јаја у опнама се полако развијају и кроз три месеца из њих излазе ситне ларве сличне одраслим бубашвабама.

Супротно општем веровању бубашвабе нису преносиоци зараза, сем у изузетним случајевима. Но, њихово стално присуство у кући знак је лоших хигијенских услова, што може довести да ови инсекти постану стварни преносиоци разних болести. Значи, поред тога што користиш разне инсектициде, требало би повести више рачуна о хигијени, не мислимо у твојем стану него пре свега у читавој згради. Предлажемо ти да покушаш и са једним старим испробаним методом: у шупљине из којих излазе бубашвабе нагурај љуске од краставаца и бубашвабе се више неће појавити. Оне су просто „алергичне“ на мирис краставаца.

СТОЛЕТНО СТАБЛО У САКСИЈИ

✉ Како се зове вештина гајења минијатурних стабала?

ИДА,
Мостар

Бонсаи је традиционална јапанска уметност гајења малих стабала у саксијама и сандуцима за цвеће. Раст биљака контролише се кресањем грана, ђубрењем и још неким другим методама. Стабло минијатурног дрвета, распоред грана, изглед крошње, облик листа и разгранатост корена потпуно су

исти као и код његовог великог сродника који расте у природи.

Ова вештина је пренета у Јапан из Кине пре више од хиљаду година, а данас је веома популаран хоби у овој острвској земљи. У почетку је то била разонода аристократије, а данас се овом вештином баве сви, чак и деца. Изложбе бонсаи дрвећа привлаче многобројне посетиоце који се диве биљ-

БИШМО НЕДЕЉЕ

ЛИЧИЛО ЈЕ НА СМАК СВЕТА

✉ Код решавања укрштених речи наилазила сам на индонежанско острво Кракатау. На мали га нисам могла наћи. Можете ли ми рећи нешто више о том острву?

ДРАГАН,
Скопје

Кракатау је једно из групе малих вулканских острва између Јаве и Суматре. До 1883. године острво је било 9 километара дугачко и 5 километара широко и покривено бујном вегетацијом. Вулкан који се налазио на острву сматрао се угашеним. Међутим, маја 1883. он је прорадио, а 26. и 27. августа исте године дошло је до такве страшне ерупције да се тутњава чула чак до Цејлона и Аустралије. Избацио је 20 милијарди тона разног материјала и то до висине од 30 километара.

Ваздушни талас тиме изазван обишао је Земљину лопту четири до пет пута и све станице на којима се бележио ваздушни притисак регистровале су ову појаву. Колико је ваздух био загађен може се закључити и према забележеним изјавама савременика који говоре о томе да је тада неколико дана чак и у нашим крајевима владао сумрак и да се мислило да је дошао „смак света“. На западној Јави погинуло је преко тридесет хиљада људи од морског таласа који је био висок преко 15 метара. Више од половине острва потонуло је у море, а вулкански кратер се распао на две. Оно што је од острва остало било је засуто слојем пепела високим око 30 метара. Једино живо биће које је неки посетилац видео на острву следеће 1884. године био је један паук.

Острво сада има површину од 10,5km². Вегетација се отада опоравила, али још није тако бујна као пре ерупције. На месту распуклог кратера створио се нови вулкан Анак Кракатау.

кама гајеним с љубављу годинама, деценијама па и вековима. Овој вештини посвећене су многе телевизијске емисије, чланци у новинама и часописима. Један од разлога великог интересовања за бонсаи је и данашња пренасељеност градова, а познато је да Јапани воле цвеће и зеленило. Јапани данас у саксијама и сандуцићима гаје многе врсте воћа у својим становима. Љубав за бонсаи преноси се са генерације на генерацију. Постоје и посебне школе и курсеви на којима се учи ова вештина.

МИРКО ПО МИРУ

✉ Молим те да ми објасниш шта значи моје име.

МИРКО ЈОВАНОВИЋ,
В. Лешница

Твоје име, није се тешко досетити, изведено је од именице МИР.

ТЕСНА КОЖА

✉ Радо читам „Малу пошту“. Има стварно занимљивих питања па ево и мога: Зашто змија мења кошуљицу?

ЧИТАЛАЦ
из Свилајнца

Питање ти је стварно занимљиво, па ево и одговора: змија мења своју кошуљицу зато што расте, па јој сопствена кожа временом постаје тесна. То мора да чини отприлике сваких шест недеља. Изузетак чине змије из северних

предела јер оне преспавају зиму. За време зимског сна оне не расту и зато се не пресвлаче. Нова кожа ствара се испод старе и када је оформљена змија је одбацује. Змија своју кошуљицу почиње да свлачи од главе тако што њом тара о неки камени или неки други тврди предмет, а онда се једноставно извуче и кожу оставља на земљи.

АУТОМОБИЛ КАО РАКЕТА

✉ Да ли је могуће да аутомобил развије брзину од 1000 километара на сат?

СТЕВО,
Осијек

Могуће је и таква брзина је већ давно постигнута, али аутомобил који јурца брзином авиона и није баш аутомобил какав можемо видети на улици или на тркама већ права мала ракета. Тако, рецимо, возило којим је први пут постигнута брзина од преко 1000 km/h тачније 1001 km/h имало је три точка, ракетни мотор са погоном на земни гас и хидроген и по свом изгле-

ду више је подсећало на неки млаз-ни авион или свемирску летелицу нео на аутомобил. Овај своје-врсни рекорд у брзој возњи пости-гао је још 1970. године Америка-нац нашег порекла по имену Гари Габелич и држао га пуних трина-ест година, кад га је надмашио Ричард Нобле који је прошле го-дине успео да у свом специјалном возилу развије брзину од 1019,7 km/h. Габелич ово није нимало обесхрабрило, већ је обећао да ће ускоро свет задивити брзином од 1350 km/h. На жалост, у томе га је омела смрт – недавно је погинуо у саобраћајној несрећи.

Да додамо још и то да се овак-ви брзински рекорди постигну на

дну сланог језера Боневил у аме-ричкој држави Јутах, на специјал-ној стази дугачкој 16 километара, правој као стрела и савршено равној тако да не постоји могућ-ност да се уздрма равнотежа во-зила.

УЗРОК СЕ НЕ ЗНА

Желио бих нешто више знати о болести псоријази, како настаје, сам развој, последице и ка-ко се лечи.

САША БОРИЋ,
Пролетерских бригада
Загреб

Већ дуже времена на кожи главе и у коси имам обоље-ње у облику белх љуспица. Кожа на том делу ме сврби. Дијагноза ле-кара је псоријаза и на основу ове дијагнозе су ми преписивали разне масти. Међутим, лека нема, сем краткотрајног скидања наслага по-сле мазања мастима.

Уколико постоји икаква могућ-ност, молим вас за помоћ.

ЈАГОДА РАКОВАЦ,
Веце Корчагина 101
Трстеник

Псоријаза је незаразно кожно обољење. Најчешће захвата лак-тове, колена, главу и нокте. Код деце је најчешће у виду тачкастих промена, док је код одраслих у виду љускастих површина, из ко-јих после скидања остаје тачкасто крварење. Ова болест подјед-нако погађа оба пола. Узрок није познат, али у њеном настанку по-ред предиспозиције одређену улогу играју и спољашњи фактори (механички, фото-фактори). У ле-чењу се примењује локално сли-

дање сквама (љускастих промена) помоћу разних масти (Celestoderm V, Kenalog), а од општих мера ко-ристе сунчање, вештачко излага-ње ултравиолетним зраковима и климатско лечење на мору. Успех у лечењу је јако променљив, а и дешава се да псоријаза у извес-ним случајевима ишчезне и сама од себе.

НАУКА О ЈЕЗЕРИМА

Шта значи реч лимнологија?
МАРКО,
Ивањница

Лимнологија (од грчког λίμνη – стајаћа вода, бара, језеро и λόγος – реч, говор) је грана хидрологије која се бави проучавањем језера, њихових географских и биолош-ких карактеристика. Има велики значај у искоришћавању природ-них богатстава језера и њихове хидроенергије.

КИНЕСКИ, ЕНГЛЕСКИ, ШПАНСКИ...

Волим језике и тренутно учим енглески, а намеравам да савладам и француски и шпан-

ски. Да ли можеш да ми кажеш који језик има најбогатији речник, а ко-јим се највише говори на свету?

ЈАСНА МАРКОВИЋ,
Београд

Енглески, који има готово пола милиона речи, спада у најбогатије. У ову бројку нису укључени и раз-

ни технички изрази којих има још око три стотине хиљада. Просе-чан Енглец, ипак не користи више од око 10 000 речи.

Кинеским језиком користи се око милијарду људи што значи и да се он највише говори на свету. Следећи на ранг-листи „најговор-љивијих“ је управо овај који и ти учиш – енглески. Њиме се корис-ти око 400 милиона људи, а на тре-ћем месту је шпански којим гово-ри око 150 милиона становника наше планете.

БИБЛИОТЕКА

Кључ успеха

- БРИЗ КУВАР** за модерну жену. Укусна и брза јела, и по-сластике и освежавајући напаци. Посебно прилагођено запосленој жени, стари и модерни рецепти у једној књизи.
- ЛЕЧЕЊЕ БИЉЕМ** (народни биљни лекар) Вратимо се природи! Отробани и тачно прописани биљни рецепти према болестима. Сложено по абеди.
- КАКО ПОСТАТИ ЛЕПА И ЗАПАМЕНА**. Практични савети за улепшавање, дијета, шминкање, фризура, маске, сред-ства за савршен тон. Свака жена може постати привлачна!
- ХИПНОЗА И ЈОГА** – Како да хипнотизираш? Практична упутства за увећавање хипнотичког погледа, аутохипно-за. Јога: Овладавање мислима, медитација и духовна моћ.
- ЦЕПНИ КУРС ФОТОГРАФИЈЕ** Можете лако и брзо научити: снимање, развијање филмова, самосталну израду фотографије, пресликавање. Кинокамера, озвучење филмова. Полароид.
- УЧЕЊЕ У СНИ** – Хоћу, значи – могу! Најновије достигнуће светске науке, сада доступно и Вама. Страни језици, формуле, тешки текстови уче се са лакоћом која се граничи са фантастичним!

ЦЕНА: свака књига 350 дин.

Платите када добијете.

ШАЉЕМО ТАКОЂЕ У ИНОСТРАНСТВО!

НАРУЧЕНИЦА – ЗАБАВНИК

(име и презиме)

(улица и број)

(пошт. број и место)

Жељим књигу број

УПИШИТЕ ЧИТКО СВОЈУ АДРЕСУ И ПОШАЉИТЕ НАМ

НАША АДРЕСА:

Praktikum

11000 ЗЕМУН, тп 94

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Соња Јашковић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ђеран, Светлана Шухартовић, Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашковић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Милић, Ненад Мир-ковић, Зора Меденица, Нада Невај-дић, Вито Недељковић, Биљана Орло-вић, Љубомир Патрковић, Зоран Пет-канић, Радоје Савић, Весна Софрено-вић, Недељка Сташић, Миленко Тодо-ровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филипо-вић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе, ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефо-ни: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Отгласна агенци-ја: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секре-таријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 276,00 динара, полуго-дишња 552,00 динара, годишња 1.104,00 динара.

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 552,00 динара, полуго-дишња 1.104,00 динара, годишња 2.208,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИНИ ЗА-БАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	\$	35,-
СР НЕМАЧКА	DM	88,-
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	75,-
ФРАНЦУСКА	Ffr	248,-
ШВЕДСКА	Skr	255,-

Уплате из иностранства слати на де-визни рачун НО „Политика“ код „ИН-ВЕСТ БАНКЕ“ – Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавез-ну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПО-ЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК“

